

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet

(Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, som ændret ved § 13 i lov nr. 1746 af 27. december 2016, § 1 i lov nr. 209 af 5. marts 2019 og § 1 i lov nr. 882 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Undervisning som nævnt i 1. pkt. kan også gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, *stk. 5*, eller specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, efter § 20, *stk. 5*.«

2. I § 3, *stk. 3*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om målrettede undervisningsforløb på op til otte uger for unge, der i en kortere periode er anbragt på en sikret døgninstitution, både hvor den unge har behov specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og hvor den unge ikke har behov herfor, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, § 14 b, *stk. 1* og *stk. 2, 1. pkt.*«

3. I § 20, *stk. 3*, indsættes som 3. *pkt.*:

»Specialundervisning kan indrettes i kostskoleform.«

4. § 20, *stk. 5*, affattes således:

»*Stk. 5*. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan endvidere gives i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt efter lov om socialtilsyn. Bestemmelserne i kapitel 6, bortset fra § 40, *stk. 1, 3* og 7, finder ikke anvendelse på disse tilbud.«

UDKAST

5. I § 20, stk. 7, ændres »et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted« til: »en døgninstitution eller et opholdssted«.

6. I § 20, stk. 8, ændres »interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, om henvisning af børn til specialundervisning i et andet dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted end det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som børnene har fået anvist af bopælskommunen« til: »specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 20, stk. 5, herunder den lokale skoleleders beslutningskompetence, om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 22, stk. 6«.

7. I § 22 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En kommunalbestyrelse kan efter aftale med en anden kommune henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 2, i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, der er beliggende i en anden kommune.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

8. I § 22, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

9. § 22, stk. 5 og 6, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, som er beliggende i kommunen eller i anden kommune. Det er en betingelse for henvisning, at der er indgået en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med tilbuddet, jf. § 22 b.«

10. Efter § 22 a indsættes:

»§ 22 b. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, skal indgå en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det er en betingelse for indgåelse af en kvalitetsaftale, at specialundervisningstilbuddet på en døgninstitution eller et opholdssted har den fornødne kvalitet, jf. stk. 3.

Stk. 2. Den kvalitetsaftale, som kommunalbestyrelsen indgår med et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 20, stk. 5, efter reglerne herom i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, skal sikre den fornødne kvalitet inden for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, jf. stk. 3.

UDKAST

Stk. 3. Kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter stk. 1 og 2, vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering.
- 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.
- 3) Kompetencer.
- 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen og kvalitetsvurderingen efter stk. 1-4, herunder krav til kvalitetsaftalens form og indhold.

§ 22 c. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal i tilfælde af, at undervisningen ikke opfylder kravene efter § 22 b, fastsætte en frist, inden for hvilken kravene skal være opfyldt. Hvis kravene ikke opfyldes, skal der gives et påbud om overholdelse af kravene. Kommunalbestyrelsen ophæver kvalitetsaftalen ved overtrædelse af påbud efter 2. pkt.«

11. I § 27, *stk. 2*, ændres »§ 22, stk. 1, 3 og 4« til: » § 22, stk. 1, 4 og 5«.

12. I § 51, *stk. 9, 1. pkt.*, ændres »dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5« til: »behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 22, stk. 6«.

13. I § 51, *stk. 9, 2. pkt.*, ændres »foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder« til: »specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og på døgninstitutioner og opholdssteder«.

14. I § 52 a ændres »anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5,« til: »døgninstitutioner og opholdssteder, og elever i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 22, stk. 6, 2. pkt.,«.

15. I § 54, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »§ 22, stk. 4« til: »§ 22, stk. 5«.

16. Efter § 57 e indsættes i kapitel 11:

»§ 57 f. Børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale efter § 22 b om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbud, døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 20, stk. 5, der er beliggende i kommunen.

UDKAST

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan som led i tilsynet efter stk. 1 påbyde kommunalbestyrelsen at indgå en kvalitetsaftale og at sikre, at kvalitetsaftalen opfylder kravene i § 22 b. Børne- og undervisningsministeren fastsætter en rimelig frist herfor.

Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravene om indgåelse af en kvalitetsaftale, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

§ 57 g. Børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet efter § 22 b.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet efter § 22 b.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan som led i tilsynet efter stk. 1 og 2, påbyde en kommunalbestyrelsen at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene til undervisningen og sikre den fornødne kvalitet, jf. § 22 b. Børne- og undervisningsministeren fastsætter en rimelig frist herfor. Hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravet om at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene i § 22 b, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.«

§ 2

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, som ændret ved § 41 i lov nr. 324 af 16. marts 2022 og § 2 i lov nr. 892 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 50 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Bliver kommunalbestyrelsen i undersøgelsen, jf. stk. 2, nr. 3, opmærksom på udfordringer i forhold til barnets eller den unges undervisningsbehov, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der er behov for en pædagogisk-psykologisk vurdering af barnet eller den unge efter § 12, stk. 2, i lov om folkeskolen.«

Stk. 6-9 bliver herefter stk. 7-10.

2. I § 68 b, *stk. 1*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

UDKAST

»I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung på en døgninstitution eller et opholdssted, i anden kommune, skal der forud herfor foretages en vurdering af barnets eller den unges eventuelle behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter § 12, stk. 2, i folkeskoleloven.«

3. I § 66, stk. 2, udgår: »eller § 66 f, stk. 1,«.

4. § 66 f ophæves.

5. § 157 c affattes således:

»§ 157 c. Ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler, som nægter eller undlader at opfylde deres pligt efter § 153, stk. 1, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder efter straffelovens §§ 156 eller 157.«

§ 3

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, nr. 2, udgår: »jf. dog § 66 f i lov om social service,«.

2. I § 6, stk. 3, udgår: », ledelse«.

§ 4

I lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1171 af 12. august 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 9, stk. 4, ændres »§ 20, stk. 1, 2 og 6-8« til: »§ 20, stk. 1, 2 og 5-8«, »§ 22, stk. 2 og 5« ændres til: »§ 22, stk. 2, 3 og 6«, efter »§ 22, stk. 2 og 5,« indsættes: »§§ 22 b og c,«, og »§ 57 e« ændres til: »§§ 57 e-57 g«.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 16, træder i kraft den 1. juli 2024.

§ 6

Stk. 1. Døgninstitutioner og opholdssteder efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7, kan modtage børn og unge efter de hidtil gældende regler, indtil de har indgået en kvalitetsaftale, jf. den foreslåede § 22 b, dog ikke længere end til og med 30. juni 2024. Det er en betingelse for modtagelse af børn og unge efter 1. pkt., at tilbuddet har indgivet ansøgning om indgåelse af en kvalitetsaftale til beliggenhedskommunen inden den 1. april 2024.

Stk. 2. Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, som pr. 1. januar 2024 har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal godkendes efter reglerne i lov om socialtilsyn inden den 1. januar 2025. Godkendelsen sker efter ansøgning fra den enkelte skole.

Stk. 3. For tilsidesættelser i henhold til § 2, nr. 5, begået inden lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud m.v.
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Styrket individuel vurdering af elever med særlige behov
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Kortere, målrettede forløb på sikrede lukkede døgninstitutioner m.v.
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Kommuners ansvar med specialundervisning og anden specialpædagogisk undervisning
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Det statslige tilsyn med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud m.v.
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Den foreslåede ordning
 - 2.6. Godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.6.3. Den foreslåede ordning

UDKAST

- 2.7. Strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.7.3. Den foreslåede ordning
- 2.8. Øvrige ændringer
 - 2.8.1. Ændringer i lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet
 - 2.8.1.1. Gældende ret
 - 2.8.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.8.1.3. Den foreslåede ordning
3. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Folkeskolen skal tilgodese alle børns læring og trivsel. Det betyder, at alle børn har krav på at få et undervisningstilbud i folkeskolen, der kan opfylde deres undervisningsmæssige behov.

Interne skoler er undervisningstilbud på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud. De har til formål at sikre, at børn og unge, der bliver anbragt på et anbringelsessted eller henvist til et dagbehandlingstilbud, får en undervisning, der lever op til kravene i lov om folkeskolen (folkeskoleloven), jf. lov bekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, og sikrer dem gode forudsætninger, der forbereder dem til videre uddannelse og arbejde.

Der har løbende været kritik af det undervisningstilbud, som elever på interne skoler har modtaget. Folketingets Ombudsmand har blandt andet påpeget, at kvaliteten af undervisningen på nogle af de interne skoler er mangelfuld og utilstrækkelig, og at eleverne ikke modtager den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven. Denne kritik er blevet bekræftet af en undersøgelse af undervisningen på de interne skoler, gennemført af Rambøll på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet i 2018.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har desuden gennemført tematiske tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Tilsynet bekræftede, at de interne skoler i overvejende grad ikke lever op til reglerne i folkeskoleloven og de tilhørende bekendtgørelser.

For at komme til bunds i problemstillingen og skabe grundlaget for nye løsninger nedsatte børne- og undervisningsministeren i januar 2020 en tværministeriel arbejdsgruppe med Social- og Ældreministeriet og Finansministeriet. Gruppen har haft til opgave at komme med et beslutningsoplæg til, hvordan det sikres, at børn og unge, der i dag modtager specialundervisning i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder, får det undervisningstilbud, som de har krav på efter folkeskoleloven.

Den tværministerielle arbejdsgruppe kom i foråret 2021 med afrapportering *Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder*. Arbejdsgruppens hovedkonklusion var, at der er behov for at styrke kvaliteten af undervisningen af de elever, som i dag går på de interne skoler, så elevgruppen modtager den undervisning, de har krav på og af en højere kvalitet end i dag. Der er på baggrund af arbejdsgruppens kvalitative undersøgelser og kortlægning af data identificeret væsentlige udfordringer med at løfte ansvaret for undervisning af børn og unge, der modtager specialundervisning på en intern skole på et anbringelsessted eller i et

UDKAST

dagbehandlingstilbud. Arbejdsgruppen kom med seks anbefalinger, herunder at der bør ske en styrkelse af kvaliteten på interne skole, at interne skoler på dagbehandlingstilbud ikke har en klar lovhjemmel, og at myndighedsansvaret og tilsynet med interne skoler bør styrkes. Den tværministerielle arbejdsgruppes hovedkonklusioner er indgået i de politiske forhandlinger.

De politiske forhandlinger blev udmøntet i en aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge af 16. marts 2022. I aftalen er der enighed om at gennemføre ændringer, så anbragte og udsatte børn og unge gennem en god skolegang får mulighed for at komme ud af deres udsathed og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Nærværende lovforslag udmønter den del af aftalen, der vedrører reguleringen af specialundervisningens rammer i det, der hidtil har været kendt som anbringelsessteder, men som med nærværende lovforslag foreslås at skifte navn til døgninstitutioner og opholdssteder i folkeskoleloven, samt specialundervisningens rammer i det, der hidtil har været kendt som dagbehandlingstilbud, men som med nærværende lovforslag foreslås at skifte navn til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Nærværende lovforslag udmønter også den del af aftalen, der vedrører regulering for det kommunale og statslige tilsyn med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, forslag om godkendelse af og tilsyn med efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling til anbringelse af børn og unge, samt forslag om strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler.

De dele af aftalen, der vedrører reguleringen af det, der hidtil har været kendt som dagbehandlingstilbud, som en kombineret behandlings- og specialundervisningsinstitution i selvstændig lovgivning er udmøntet i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Derudover indeholder lovforslaget en række konsekvensændringer i lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet som følge af, at de relevante kommuner fortsat skal have mulighed for at fravige visse regler inden for folkeskoleområdet.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud m.v.

2.1.1. Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet blandt andet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herefter benævnt specialundervisningsbekendtgørelsen.

Det fremgår blandt andet af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, at en pædagogisk-psykologisk vurdering efter samråd med forældrene skal suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner. I de mest specialiserede og komplicerede tilfælde kan der indhentes bistand fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), jf. reglerne i kapitel 7. Ved overvejelse om

UDKAST

specialpædagogisk bistand ved regionsrådets foranstaltning, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3, 1. pkt., inddrages regionsrådet efter samråd med forældrene.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, at skolens leder følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Bemyndigelsen er også udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, herefter benævnt bekendtgørelsen om interne skoler.

Det fremgår af § 2 i bekendtgørelsen om interne skoler, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatter:

- 1) Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.
- 2) Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
- 3) Undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. For elever i børnehaveklassen omfatter specialpædagogisk bistand undervisning og træning, der tilrettelægges efter elevens særlige behov.
- 4) Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.
- 5) Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 20, stk. 5, at specialundervisning kan indrettes i et dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted.

Muligheden for at henvise børn og unge til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder blev indført ved lov nr. 412 af 26. juni 1998. Det følger af forarbejderne til lovændringen i lovforslag nr. L 14,

UDKAST

jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496, at der med forslaget etableres hjemmel til, at undervisningen af børn og unge, der af de kommunale sociale myndigheder er henvist til et dagbehandlingstilbud, eller som er anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, i lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, kan tilrettelægges i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, således at denne undervisning henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning. Dette gælder undervisning fra børnehaveklasseniveau til og med 10. klassesettrin. Forslaget indebærer, at også undervisning i amtskommunale (nu regionale) døgninstitutioner henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496f, at henvisning af et barn til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted i øvrigt forudsætter, at der mellem dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet og skolemyndighederne i stedets beliggenhedskommune/amt på forhånd er indgået en overenskomst, der indebærer kommunens/amtskommunens godkendelse af stedets generelle egnethed som varetager af specialundervisning af børn, der har så store vanskeligheder, at det for en tid vil være mest hensigtsmæssigt at undervise dem i dagbehandlingstilbuddet eller i deres opholdssted.

Anbringelse uden for hjemmet på et anbringelsessted forudsætter, at kommunen eller kommunens børn og unge-udvalg har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet efter serviceloven § 52, stk. 3, nr. 7, (med samtykke) eller § 58 (uden samtykke). Anbringelsessteder kan blandt andet være opholdssteder eller døgninstitutioner, jf. servicelovens § 66, og det er et krav, at disse anbringelsessteder er godkendt af socialtilsynet, jf. lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022. Disse anbringelsessteder er dermed også underlagt socialtilsynets driftsorienterede tilsyn.

Med betegnelsen ”anbringelsessteder” i folkeskoleloven menes dermed opholdssteder og døgninstitutioner.

Efter den gældende folkeskolelovs § 3, stk. 7, kan folkeskolen tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning, hvis børnene er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse. Det følger heraf, at interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder ikke kan oprette skolefritidsordninger, da disse institutioner ikke er organisatorisk betragtet som folkeskolen.

2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn og unge i interne skoler får i dag ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler.

Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Undervisningsoverenskomsterne mellem kommunerne og interne skoler lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

På folkeskoleområdet sker der løbende en udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Udviklingen foregår på baggrund af ny lovgivning, ny forskning, nye undersøgelser og drøftelser i faglige miljøer. Men de interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder er generelt afkoblet fra kommunes øvrige undervisningstilbud. De interne skoler er således organisatorisk placeret langt fra kommunens øvrige skoletilbud og koblingen sker kun ved kommunernes tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Dette indebærer, at undervisningstilbud til elevgruppen oftest ikke er koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Resultatet er, at undervisningen på interne skoler ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt med den pædagogiske udvikling i folkeskolen.

Der er derfor behov for at præcisere reglerne, så det sikres, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i de fremtidige behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningstilbud på anbringelsessteder lever op til reglerne i folkeskoleloven.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der skal fremgå klart af folkeskoleloven, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, som er godkendt efter socialtilsynsloven, samt i den nye institutionsform i form af behandlings- og specialundervisningstilbud, som følge af det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Betegnelserne anbringelsessteder og dagbehandlingstilbud foreslås dermed at udgå af folkeskoleloven.

Med disse forslag tydeliggøres, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i disse institutioner vil være en del af kommunens samlede

UDKAST

skoletilbud i den kommune, hvor tilbuddet ligger. Kommunalbestyrelsen vil være ansvarlig for at sikre, at disse institutioner bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov, og sikre, at disse institutioner har adgang til det fornødne for at varetage opgaven.

Derudover foreslås det, at kommunalbestyrelserne kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, som er beliggende i kommunen eller i anden kommune. Det vil være en betingelse, at kommunalbestyrelsen har indgået en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med tilbuddet. For nærmere om kvalitetsaftaler henvises til pkt. 2.2.

Det medfører, at børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller et opholdssted eller henvist til dagbehandling efter serviceloven (dagelever) på en døgninstitution eller et opholdssted, som er godkendt af socialtilsynet og omfattet af socialtilsynsloven, – som i dag – vil skulle modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på disse tilbud samtidigt og/eller parallelt med at de modtager behandling eller anden social indsats efter serviceloven.

Det medfører også samtidig, at børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbud i overensstemmelse med det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, vil skulle modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på behandlings- og specialundervisningstilbuddene.

Der ændres ikke ved indhold af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det indebærer, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat omfatter blandt andet undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger samt undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder.

Der ændres heller ikke med at døgninstitutioner eller opholdssteder ikke kan tilbyde skolefritidsordninger efter folkeskoleloven. Der vil heller ikke være mulighed for, at den nye institutionsform i form af behandlings- og specialundervisningstilbud, som følge af det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, kan tilbyde skolefritidsordninger efter folkeskoleloven.

For nærmere om forslag vedr. specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, 4 og 9, samt bemærkningerne hertil.

2.2. Styrket individuel vurdering af elever med særlige behov

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Børnefaglig undersøgelse efter lov om social service

Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold, jf. servicelovens § 50, stk. 1. Undersøgelsen, der betegnes som en børnefaglig undersøgelse, gennemføres så vidt muligt i samarbejde med forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år. Undersøgelsen skal gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader, og må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger.

Efter servicelovens § 50, stk. 2, skal kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. § 50, stk. 1, anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og andre relevante forhold.

Med henblik på at kommunen arbejder bredt og helhedsorienteret og fokuserer på de ressourcer, som kan bidrage til at løse problemerne, skal undersøgelsen som udgangspunkt omfatte de nævnte forhold. Kommunalbestyrelsen skal dog i den enkelte konkrete sag vurdere, hvorvidt og i hvilket omfang hvert enkelt af bestemmelsens 6 punkter er relevant at undersøge i relation til det enkelte barn eller unge. F.eks. vil punktet skoleforhold ikke være relevant for et barn under den skolepligtige alder, ligesom den børnefaglige undersøgelse ikke nødvendigvis kræver indhentning af oplysninger om fritidsforhold og venskaber fra mange forskellige kilder, hvis ressourcer og problemer vurderes belyst tilstrækkeligt på baggrund af f.eks. forældrenes, barnets, den unges eller skolelærerens udtalelser. Kommunalbestyrelsen skal i sin undersøgelse kort begrunde, hvorfor et forhold ikke indgår i undersøgelsen.

Som led i undersøgelsen skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge, jf. servicelovens § 50, stk. 3. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalens gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal oplysninger om barnets eller den unges synspunkter søges tilvejebragt. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver og

UDKAST

uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Det fremgår videre af servicelovens § 50, stk. 4, at kommunalbestyrelsen i sin undersøgelse skal afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. servicelovens §§ 52, 76 og 76 a.

Det følger af servicelovens § 50 stk. 5, at kommunalbestyrelsen som led i undersøgelsen skal inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Iværksætter kommunen en psykologisk undersøgelse af forældremyndighedsindehaveren, skal undersøgelsen foretages af en autoriseret psykolog.

Efter servicelovens § 50 stk. 6, skal den børnefaglige undersøgelse resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Hvis der er iværksat foranstaltninger sideløbende med, at undersøgelsen gennemføres, skal der desuden tages stilling til, om disse foranstaltninger skal videreføres.

Det skal sikre dels, at iværksat foreløbig eller akut støtte ikke automatisk videreføres, uden at der foretages en vurdering af, om den umiddelbare vurdering af barnets behov for støtte bakkes op af resultaterne af den børnefaglige undersøgelse. Dels, at der i beslutningen om, hvilken konkret støtte der skal iværksættes, tages højde for, at barnet eller den unge allerede er inde i et støtteforløb, som det kan være hensigtsmæssigt at fortsætte, hvis det fortsat vurderes at opfylde barnets eller den unges behov. Formålet er at sikre, at barnet eller den unge modtager den støtte, som modsvarer de behov, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse.

Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Den børnefaglige undersøgelse bør altid udarbejdes hurtigst muligt. Det fremgår af servicelovens § 50, stk. 7, at den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte.

UDKAST

En undersøgelse må anses for at være afsluttet, når kommunen har forholdt sig til de forhold, der fremgår af servicelovens § 50, stk. 2 og 3, og der, jf. servicelovens stk. 6, er udarbejdet en begrundet stillingtagen til, om der skal iværksættes foranstaltninger.

Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

Forhold, som kommunen ikke har indflydelse på, kan således i særlige tilfælde betyde, at undersøgelsen ikke kan afsluttes endeligt inden for 4 måneder, f.eks. i tilfælde, hvor der er længere ventetid i forbindelse med undersøgelser hos specialister. I disse tilfælde skal kommunen foretage en foreløbig vurdering af barnets eller den unges situation inden for de 4 måneder og snarest herefter afslutte undersøgelsen. Under alle omstændigheder skal kommunen altid tage stilling til, om der er et akut behov for foranstaltninger, uanset om undersøgelsen er afsluttet.

Efter servicelovens § 50, stk. 8, skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med undersøgelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af andre børn i familien.

Servicelovens § 50, stk. 9, fastsætter, at hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om at iværksætte en børnefaglig undersøgelse kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i servicelovens § 166.

Efter servicelovens § 153, stk. 1, nr. 1, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte.

2.2.1.2. Kommunalbestyrelsens opgaver i forbindelse med anbringelsen efter serviceloven

Efter servicelovens § 68 b, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted i overensstemmelse med den handleplan, der efter servicelovens § 140 skal være udarbejdet forud for beslutningen, eller i overensstemmelse med forbedringsforløbet, jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Kommunalbestyrelsen skal efter servicelovens § 68 b, stk. 2, vælge anbringelsessted som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen skal lægge vægt på anbringelsesstedets mulighed for at tilbyde nære og stabile voksenrelationer og herunder vurdere, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig. Kommunalbestyrelsen skal endvidere lægge vægt på hensynet til barnets eller den unges skolegang, herunder hensynet til at undgå skoleskift, medmindre hensynet til barnets eller den unges behov taler imod dette.

Efter servicelovens § 68 b, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen vælge samme anbringelsessted som barnets eller den unges søskende, hvis de er anbragt uden for hjemmet, medmindre de øvrige søskendes eller barnets eller den unges behov eller andre væsentlige forhold taler imod dette.

Efter servicelovens § 68 b, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen forud for anbringelsen hjælpe barnet eller den unge med at identificere en person i familien eller netværket, som barnet eller den unge har tillid til, og som kan være barnet eller den unges støtteperson under anbringelsen. Kommunens forpligtelse består i at tale med barnet eller den unge om, hvem i familien eller netværket, de har en særlig tillid til, og som de selv kunne forestille sig kunne være deres støtteperson.

2.2.1.3. Pædagogisk-psykologisk vurdering efter folkeskoleloven
Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 3, er der fastsat regler om pædagogisk-psykologisk rådgivning i specialundervisningsbekendtgørelsen. Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, at hvis det antages, at en elev har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand), jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand. Forældrene og eleven kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand.

Indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering afgives efter samråd med forældrene og eleven. Modsætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom,

UDKAST

hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, at den pædagogisk-psykologiske vurdering skal efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 4, at beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand inden for skolens rammer træffes af skolens leder. Foreligger der ikke tilslutning fra forældrene, kan der kun ske henvisning til specialpædagogisk bistand, såfremt skolens leder finder, at bistanden er absolut påkrævet af hensyn til elevens udvikling. Der skal lægges betydelig vægt på forældrenes ønsker med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af den specialpædagogiske bistand.

Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at henvise en elev til specialpædagogisk bistand i en anden skole i kommunen end distriktsskolen. Kommunalbestyrelsen kan efter overenskomst med en anden kommunalbestyrelse også henvise en elev til specialklasse eller specialskole i den anden kommune, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 1, nr. 1. Forældrenes og elevens ønske med hensyn til den skolemæssige placering skal så vidt muligt følges.

Med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 3, er der endvidere fastsat regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i forbindelse med anbringelse i bekendtgørelsen om interne skoler.

Det følger af bekendtgørelsen om interne skoler § 1, at henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted forudsætter, at 1) eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted, og 2) det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, fx på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

Det følger blandt andet af bekendtgørelsen om interne skoler § 6, at hvis de sociale myndigheder ønsker at anbringe en elev i et anbringelsessted, der ligger i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen med henblik på, at der kan etableres en faglig dialog om barnets undervisningstilbud.

2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Ifølge aftalen om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge bør der sættes tidligere ind over for børn og unge med sociale udfordringer. Det fremgår således af aftalen, at børn og unge i nogle tilfælde henvises til undervisning i en intern skole på et anbringelsessted eller i et dagbehandlingstilbud alene på grund af deres sociale problemer, uden at der er foretaget en vurdering af elevens behov for specialundervisning og dermed det relevante undervisningstilbud. Samtidig er der for lidt opmærksomhed på at følge op på elevens faglige efterslæb og mulighederne for at komme i videre uddannelse.

Aftalepartierne er derfor blevet enige om, at den eksisterende socialfaglige udredning på socialområdet skal suppleres med den eksisterende pædagogisk-psykologiske vurdering på undervisningsområdet, der fremover skal gennemføres af bopælskommune inden henvisning til en døgninstitution, et opholdssted eller det nye institutionsform behandlings- og undervisningstilbud i anden kommune. I forbindelse med den pædagogisk-psykologiske vurdering skal bopælskommunen sørge for, at der, når barnet anbringes i en anden kommune, er et grundlag for at vurdere, om barnet har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på den henviste institution, eller i en specialklasse eller specialskole i den kommune, hvor institutionen har beliggenhed.

Det er derfor vurderingen, at der er behov for større opmærksomhed på barnets eller den unges potentielle udfordringer i forhold til undervisningsbehov både under en indledende behandling af en sag om hjælp og støtte efter serviceloven og i forbindelse med valg af konkret anbringelsessted, når der er truffet afgørelse om, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet.

Det er vurderingen, at den tidlige og forebyggende indsats på tværs af social- og undervisningsområdet skal styrkes gennem en skærpelse af serviceloven, så barnets eller den unges potentielle udfordringer i forhold til undervisningsbehov opdages og afdækkes i forbindelse med henvisning til en døgninstitution, et opholdssted eller behandlings- og undervisningstilbud i anden kommune.

Ved den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, skal der tages stilling til skoleforhold. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger. Som led i

denne stillingtagen skal foranstaltninger vurderes i tilknytning til folkeskolelovens undervisning, herunder i specialklasser og på specialskoler, hvis det er til barnets bedste.

Hvis skolens leder får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, vil skolens leder være forpligtet til underrette dette som følge af servicelovens § 153.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i servicelovens § 50, således at kommunalbestyrelsen i den nuværende børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50, skal vurdere, om der er behov for en pædagogisk-psykologisk vurdering af barnet eller den unge efter § 12, stk. 2, i lov om folkeskolen.

Det foreslås endvidere at i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung på en døgninstitution eller et opholdssted, i anden kommune, skal der forud herfor foretages en vurdering af barnets eller den unges eventuelle behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter § 12, stk. 2, i folkeskoleloven

Med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 3, vil det endvidere skulle fastsættes, at bopælskommunen skal følge udviklingen hos elever, der modtager specialundervisning og specialpædagogisk bistand. Det vil også skulle fastsættes, at det ikke er længere et krav, at skolens leder mindst én gang om året skal tage stilling om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev, skal fortsætte eller ændres. Dette kan ske, når det findes relevant ud fra en konkret vurdering.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven.

For nærmere om forslag om styrket individuel vurdering af elever med særlige behov henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2, samt bemærkningerne hertil.

2.3. Kortere, målrettede forløb på sikrede lukkede døgninstitutioner m.v.

2.3.1. Gældende ret

Folkeskoleloven indeholder en række regler om, hvilke fag eleverne skal undervises i på hvilke klassetrin, og om antallet af undervisningstimer.

For så vidt angår grundskolen fremgår den obligatoriske fagrække og klassetrin for 1.-9. klasse af § 5, stk. 2, obligatoriske emner af § 7, introduktionskurser til ungdomsuddannelse af § 7 a, og valgfag for 7.-9. klassetrin af § 9.

Regler om undervisningstimal for grundskolen findes i henholdsvis § 14 b og § 16 i folkeskoleloven. Reglen i § 14 b regulerer i stk. 1 det samlede mindste timetal pr. skoleår for børnehaveklassen og 1.-3. klassetrin, for 4.-6. klassetrin og for 7.-9. klassetrin. Undervisningstidens samlede varighed må efter § 14 b, stk. 2, ikke overstige 1.400 timer i et skoleår, idet den dog må overstige 1.400 timer for elever, der vælger mere end et valgfag, jf. § 9, stk. 7.

Folkeskolelovens § 16, jf. bilag 1, regulerer minimumstimal og vejledende timetal. § 16, stk. 1, jf. bilag 1, fastsætter et samlet antal årlige undervisningstimer i fagene på hvert af klassetrinnene 1.-9. (minimumstimal). Hver skole skal mindst gennemføre et samlet antal årlige undervisningstimer i hvert af fagene dansk og matematik på hvert af klassetrinnene 1.-9. og i faget historie på hvert af klassetrinnene 3.-9. (minimumstimal). De årlige minimumstimal for disse fag er fastsat i lovens bilag 1. Der er i stk. 3 i bilag 1 fastsat årlige vejledende timetal for de fag, der ikke efter stk. 2 er fastsat årlige minimumstimal for.

For så vidt angår 10. klasse følger det af folkeskolelovens § 19 c, stk. 1, at den obligatoriske del omfatter obligatoriske fag, brobygning eller kombinationer af brobygning og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv, en selvvalgt opgave og arbejde med en uddannelsesplan, herunder vejledning.

Det følger videre af folkeskolelovens § 19 c, stk. 2, at der skal undervises i fagene dansk, matematik og engelsk i et omfang svarende til i alt 420 årlige timer. Den valgfrie del af 10. klasse omfatter efter folkeskolelovens § 19 d, stk. 1, tilbudsfag, andre undervisningsaktiviteter og brobygning til ungdomsuddannelse eller kombinationer af brobygning til ungdomsuddannelse og ulønnet praktik med et uddannelsesperspektiv.

Efter folkeskolelovens § 19 d, stk. 2, skal eleverne tilbydes undervisning i en række tilbudsfag, herunder dansk, engelsk og matematik.

UDKAST

Det følger af folkeskolelovens § 19 d, stk. 7, at eleverne skal tilbydes valgfrie elementer, jf. blandt andet stk. 2, i et omfang, der mindst svarer til 399 årlige timer, når der planlægges i helårsforløb, og at eleverne skal vælge elementer, der mindst svarer til 399 årlige timer, når der planlægges i helårsforløb.

Børne- og undervisningsministeren fastsætter i henhold til folkeskolelovens § 3, stk. 3, nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kan i den forbindelse fravige blandt andet §§ 5, 7 og 7 a, og § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt. I medfør af denne bemyndigelse er udstedt bekendtgørelsen om interne skoler og specialundervisningsbekendtgørelsen.

Efter bekendtgørelsen om interne skoler § 2, nr. 3, skal specialpædagogisk bistand til elever i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder omfatte undervisning i folkeskolens fag og fagområder, der tilrettelægges under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger. Det er i henhold til bekendtgørelsens § 5 beliggenhedskommunens ansvar, at reglerne for en elevs fritagelse for et eller flere fag, jf. specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, følges, og at grundlaget for en eventuel fritagelse er dokumenteret.

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 13, stk. 1, kan eleven med forældrenes samtykke fritages for undervisning i et fag, hvori eleven har usædvanligt store vanskeligheder, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget. Det gælder dog ikke dansk og matematik. Afgørelse om fritagelse træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan i medfør af § 12, stk. 1, i bekendtgørelsens om interne skoler træffe beslutning om, at elever med behov for et lille undervisningsmiljø, herunder elever, der af adfærdsmæssige eller psykosociale grunde ikke kan være sammen med andre elever, kan henvises til specialpædagogisk bistand i det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som eleven af de sociale myndigheder er henvist til eller bragt i. Henvisning af en elev til et lille undervisningsmiljø er efter § 12, stk. 2, betinget af, at der tilbydes eleven folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4, og af at timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og ikke overstiger det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår.

UDKAST

Kommunalbestyrelsens beslutning efter stk. 1 kan i henhold til § 12, stk. 3, højst træffes for et år ad gangen med mulighed for forlængelse.

Henvielse af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er efter § 15, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal blandt andet, jf. § 15, stk. 1, nr. 1, omfatte time- og læseplaner. Time- og læseplanerne skal i henhold til § 15, stk. 2, omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal endvidere efter samme regel opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Henvielse af en elev til specialpædagogisk bistand i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, der drives af en kommunalbestyrelse i egen kommune, er efter § 16, stk. 1, betinget af, at kommunalbestyrelsen på forhånd har godkendt time- og læseplaner, og § 15, stk. 2, finder anvendelse for de i stk. 1 nævnte time- og læseplaner.

En række af reglerne i specialundervisningsbekendtgørelsen kan i henhold til § 19 i bekendtgørelsen om interne skoler finde anvendelse for elever, der er henvist til specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder. Det gælder blandt andet specialundervisningsbekendtgørelsens § 12. Efter § 12, stk. 1, kan undervisningstiden for elever, der modtager specialundervisning, med forældrenes samtykke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Efter § 12, stk. 2, kan en elev i ganske særlige tilfælde midlertidigt modtage al undervisning som enkeltmandsundervisning. Undervisningstiden kan i så fald i den pågældende periode nedsættes forholdsmæssigt i forhold til den i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte mindste samlede varighed. Det samme gælder det fastsatte mindste antal årlige undervisningstimer for 10. klasse på 840 undervisningstimer. Kommunalbestyrelsen skal uden ophør undersøge muligheden for at henvise eleven til et egnet tilbud på en almindelig folkeskole, en specialskole eller i et regionalt undervisningstilbud m.v. Desuden kan undervisningstiden med forældrenes tilslutning nedsættes, hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Bekendtgørelsen om interne skoler indeholder i kapitel 7, § 17 om særlige regler for de sikrede døgninstitutioner. Det fremgår af reglens stk. 1, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen træffer beslutning om, at elever, der er anbragt på en sikret afdeling på en sikret døgninstitution, henvises til specialpædagogisk bistand på institutionen. Beslutningen træffes efter samråd med lederen af den sikrede døgninstitution og elevens bopælskommune.

2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

I sin temarapport fra 2021 om *Børn og unge i sikrede døgninstitutioner*, afsnit 11.3. om undervisning i fuld fagrække og timetal, har Folketingets Ombudsmand konstateret, at det fortsat er en udfordring for interne skoler i sikrede døgninstitutioner at overholde reglerne om undervisning i fuld fagrække. Besøgsholdene fik generelt det indtryk, at udfordringerne navnlig skyldes børnenes og de unges faglige niveau og andre forhold i form af blandt andet misbrug og psykiske forhold. Herudover er stederne udfordret af, at de unge typisk er anbragt på institutionerne i en kort periode. Det var besøgsholdenes indtryk, at institutionerne har kendskab til reglerne om fritagelse for fag m.v., men sjældent benytter sig heraf. Institutionerne anførte i den forbindelse, at fritagelse er underlagt en vanskelig proces i lyset af den korte tid, som de unge opholder sig på stederne.

På denne baggrund er det Børne- og Undervisningsministeriets opfattelse, at der er behov for at fastsætte regler, der giver mulighed for målrettede undervisningsforløb for unge, der i en kortere periode er anbragt på delvis lukkede delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7.

Bemyndigelsen i folkeskolelovens § 3, stk. 3, indeholder hjemmel til at fastsætte nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og til i den forbindelse af fravige blandt andet reglerne om fagrække i lovens § 5, § 7, § 7a, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2, samt reglerne om undervisningstimetal i lovens § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt. Folkeskoleloven indeholder derimod ingen hjemmel til at fastsætte regler om undervisningsforløb, målrettet unge der er anbragt på sikrede døgninstitutioner i en kortere periode.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelse i folkeskolelovens § 3, stk. 3, til, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisningsforløb, målrettet unge der er anbragt på sikrede døgninstitutioner i en kortere periode på op til otte uger, både hvor den unge har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og hvor den unge ikke

har behov herfor. Det foreslås, at det målrettede undervisningsforløb skal tilrettelægges individuelt ud fra en faglig og trivselsmæssig vurdering af den unges behov.

Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal efter den foreslåede § 22 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 10, indgå kvalitetsaftale med en sikret døgninstitution, der ligesom andre former for døgninstitutioner er omfattet af den foreslåede § 22 b, jf. lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne dertil. Dermed tilsigtes at styrke kommunalbestyrelsens myndighedsansvar for, at undervisningen på en sikret døgninstitution lever op til folkeskolelovgivningens krav til fagrække og undervisningstimetale, herunder reglerne om fritagelse for fag og reduktion af timetal.

Det foreslås, at der i medfør af den foreslåede bemyndigelse i § 22 b, stk. 4, til at fastsætte regler om kvalitetsaftalens indhold fastsættes krav om, at kvalitetsaftalen med en sikret døgninstitution i forhold til det undervisende personale skal tage højde for, at de unge ikke kan forlade institutionen.

Det foreslås videre, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes regler om inddragelse af den kommunale ungeindsats i den unges bopælskommune. Hensigten er at sikre, at både uddannelses-, beskæftigelses- og socialhensyn tilgodeses, jf. kravet i § 2 j, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovekendtgørelse nr. 1393 af 5. oktober 2022, om, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der sker en koordinering af ungeindsatsen på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

For nærmere om forslag vedr. kortere, målrettede forløb på sikrede lukkede døgninstitutioner m.v. henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, samt bemærkningerne hertil.

2.4. Kommunens ansvar for specialundervisning og anden specialpædagogisk undervisning

2.4.1. Gældende ret

Det følger af folkeskolelovens § 40, stk. 1, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det følger af folkeskolelovens § 40, stk. 2, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen fastlægger mål og rammer for skolernes virksomhed, herunder specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter § 3, stk. 2.

Det følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og

UDKAST

unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, kan henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet eller i dagbehandlingstilbud.

Det fremgår af § 22, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler, hvor det fremgår af § 15, stk. 1, at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.

9) Procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 15, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler, at time- og læseplanerne, jf. stk. 1, nr. 1, skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

2.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn og unge i interne skoler får i dag ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler.

Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Undervisningsoverenskomsterne mellem kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

På folkeskoleområdet sker der løbende en udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Udviklingen foregår på baggrund af ny lovgivning, ny forskning, nye undersøgelser og drøftelser i faglige miljøer. Men de interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder er generelt afkoblet fra kommunes øvrige undervisningstilbud. De interne skoler er således organisatorisk placeret langt fra kommunens øvrige skoletilbud og koblingen sker kun ved kommunernes tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Dette indebærer, at undervisningstilbud til elevgruppen oftest ikke er koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Resultatet er, at undervisningen på interne skoler ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt med den pædagogiske udvikling i folkeskolen. Eleverne på interne skoler hører til blandt de mest udfordrede i folkeskolen og skal derfor have undervisningstilbud af høj kvalitet, så eleverne sikres forudsætningerne for at komme på en ungdomsuddannelse og generelt klare sig godt i livet. Interne skoler skal i højere grad ligne og svare til undervisningen i folkeskolen.

UDKAST

Kommunerne skal løfte sit myndighedsansvar for at sikre en fortsat kvalitetsudvikling af undervisningen.

Aftalepartierne er enige om at styrke det kommunale myndighedsansvar og skærpe kommunens tilsynsforpligtelse med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det følger af aftalen, at tilsynet omfatter rammer og indhold for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og overholdelse af kvalitetsaftalen.

Aftalepartierne er også enige om, at kvaliteten af undervisning i døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og undervisningstilbud skal hæves, sådan at børn og unge får et skoletilbud af høj kvalitet. Det skal gøres med blandt andet at sikre, at kommunerne skal indgå en kvalitetsaftale med disse institutioner, hvorefter der skal tages stilling til visse krav inden henvisning til en elev til en døgninstitution, et opholdssted eller et behandlings- og undervisningstilbud.

Det følger således af aftalen, at der udarbejdes en kvalitetsmodel for undervisningen, der i lighed med kvalitetsmodellen på socialområdet opstiller en række kvalitetsstandarder. Disse skal f.eks. omfatte mål for og hvordan, der arbejdes med elevernes faglige og alsidige udvikling og trivsel og overgang til ungdomsuddannelse. Kvalitetsaftalen omfatter endvidere, hvordan der måles og følges op på kvaliteten. Der vil som i dag alene blive stillet krav om en samlet time- og læseplan (ikke på det enkelte klassetrin). Kvalitetsaftalen skal desuden indeholde et udførligt budget for specialundervisningstilbuddet, herunder løn til leder og undervisende personale, administration m.v. Tilbuddenes midler til undervisning må alene gå til undervisningsformål. Kvalitetsaftalerne skal ud over de nævnte krav også omfatte de gældende krav til undervisningsoverenskomster samt omfatte indhold af tilsynsfunktionen og sanktioner, hvis kvalitetsaftalen ikke overholdes.

2.4.3. Den foreslåede ordning

For at sikre, at kvaliteten af specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og undervisningstilbud hæves, foreslås det, at kommunerne bliver forpligtet til at indgå en kvalitetsaftale med disse institutioner for at kunne henvise en elev til disse.

Med forslaget skal kommunerne forpligtes til at tage stilling til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i sammenhæng med det samlede skoletilbud i den kommune, hvor tilbuddet ligger. Kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, at disse institutioner bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og

UDKAST

specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov for at kunne fremme at kvalitet af undervisning lever op til folkeskolelovens regler.

Det foreslås dermed, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og en døgninstitution eller et opholdssted skal indgå en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det er en betingelse for indgåelse af en kvalitetsaftale, at specialundervisningstilbuddet på en døgninstitution eller opholdssted har den fornødne kvalitet.

Samtidigt foreslås det, at den kvalitetsaftale, som kommunalbestyrelsen indgår med et behandlings- og specialundervisningstilbud efter reglerne i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, skal sikre den fornødne kvalitet inden for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det foreslås dermed, at kvaliteten vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering.
- 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.
- 3) Kompetencer.
- 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

Den foreslåede bestemmelse beskriver dermed de temaer, som vurderingen af kvaliteten af specialundervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller en døgninstitution eller et opholdssted vil skulle leve op til, for at kommunalbestyrelsen kan indgå i kvalitetsaftale med tilbuddet.

For nærmere vedrørende temaer i kvalitetsaftalen med hensyn til specialundervisning m.v. henvises til folkeskolelovens § 22 b som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, samt bemærkninger hertil.

Derudover foreslås, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om kvalitetsaftalen og kvalitetsvurderingen, herunder krav til form og indhold.

Med hjemmel i denne bemyndigelse vil der blive fastsat nærmere kriterier inden for de temaer, hvorefter kvalitetsaftalen skal vurderes, jf. ovenstående.

UDKAST

Der vil også fastsættes de øvrige kriterier fra gældende bekendtgørelse om interne skoler § 15, stk. 1, som ikke rummes inden for de ovenstående temaer. Det vil således fastsættes, at kvalitetsaftalen skal omfatte tilsynsfunktion og dens indhold, den pædagogisk-psykologiske betjening, registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever, pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt, samt opsigelsesvarsel for aftalen.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at kvalitetsaftalerne skal indgås efter en skabelon. Parter og interessenter inddrages i arbejdet med udformning af skabeloner.

Det foreslås også, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen i tilfælde af, at undervisningen ikke opfylder kravene om kvalitet, skal fastsætte en frist, inden for hvilken kravene skal være opfyldt. Hvis kravene ikke opfyldes, skal der gives et påbud om overholdelse af kravene. Overtrædelse af kommunens påbud efter den fastsatte frist betyder, at kvalitetsaftalen ophæves.

For nærmere om kvalitetsaftalen, herunder temaer i kvalitetsaftalen med hensyn til specialundervisning m.v., henvises til folkeskolelovens §§ 22 b og 22 c som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, samt bemærkningerne hertil.

Med forslaget fastsættes der ikke et niveau for kvaliteten på tilbuddene, men dannes en ramme, der skal være mellem kommunen og tilbuddene, samt for det tilsyn, som skal finde sted med tilbuddene.

Som følge af forslag til krav om kvalitetsaftale mellem kommunen og døgninstitutioner, opholdssteder eller behandlings- og specialundervisningstilbud foreslås det, at reglerne i kapitel 6 i folkeskoleloven vedrørende styrelsen af kommunens skolevæsen – bortset fra folkeskolelovens § 40, stk. 1, om kommunalbestyrelsens ansvar for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, samt § 40, stk. 3 om kommunalbestyrelsens godkendelse af læseplaner samt § 40, stk. 7 om kompetencedækning – ikke finder anvendelse for behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder. Det indebærer blandt andet at regler, der vedrører kommunalbestyrelsens beslutninger om skolevæsenet, samt regler, der vedrører skolebestyrelsen, skolens leder og elevråd ikke vil gælde for disse institutioner.

For nærmere om forslag vedr. kommunens ansvar for specialundervisning og anden specialpædagogisk undervisning henvises til lovforslagets § 1, nr. 10, samt bemærkningerne hertil.

2.5. Det statslige tilsyn med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud m.v.

2.5.1. Gældende ret

Børne- og Undervisningsministeriet fører tilsyn med undervisningssektoren. Det følger således blandt andet af folkeskolelovens § 57 d, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 57 d, stk. 2, at børne- og undervisningsministeren årligt udtrækker en udviklingsliste over de folkeskoler, der har behov for styrket opmærksomhed på deres udvikling for at undgå vedvarende dårlig kvalitet.

Efter folkeskolelovens § 57 d, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen for skoler omfattet af stk. 2 udarbejde en udviklingsplan med initiativer med henblik på forbedring af skolens kvalitet.

Det følger herudover af folkeskolelovens § 57 d, stk. 4, at i tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet på en folkeskole eller i skolevæsenet kan børne- og undervisningsministeren med henblik på at forbedre niveauet pålægge kommunalbestyrelsen at udarbejde en handlingsplan med opfølgende initiativer med henblik på at forbedre niveauet i skolevæsenet eller på skolen og eventuelt som et delement heri at deltage i vejledning fra Børne- og Undervisningsministeriet. Ministeren fastsætter en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen. Handlingsplanen skal godkendes af ministeren.

Efter folkeskolelovens § 57 d, stk. 5, skal handlingsplanen efter stk. 4 drøftes på et møde i kommunalbestyrelsen, der tager stilling til handlingsplanen, herunder opfølgning herpå. Forinden mødet i kommunalbestyrelsen indhentes en udtalelse fra skolebestyrelserne om handlingsplanen. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre handlingsplanen og skolebestyrelsernes udtalelser herom på internettet. Oplysninger omfattet af tavshedspligt må ikke offentliggøres.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 57 d, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan træffe beslutning om at nedlægge en folkeskole, som

UDKAST

ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i den af ministeren godkendte handlingsplan, jf. stk. 4. Ved nedlæggelse af en folkeskole i medfør af denne bestemmelse udøver ministeren på kommunalbestyrelsens vegne de beføjelser, som kommunalbestyrelsen har i medfør af § 24, stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer med ministerens godkendelse beslutning om tilpasning af kommunens skoledistrikter, jf. § 36, stk. 2, i umiddelbar forlængelse af ministerens beslutning om at nedlægge skolen.

Det følger herudover af folkeskolelovens § 57 d, stk. 7, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udviklingslisten, herunder om tidspunktet for udtræk af listen, om udvælgelseskriterier og om sagsbehandling og klager i forbindelse med udtræk af listen.

Ud over det lovbestemte kvalitetstilsyn efter folkeskolelovens § 57 d kan børne- og undervisningsministeren som en del af det overordnede sektoransvar udtale sig vejledende om forståelsen af gældende uddannelsesregler m.v. og påtale eventuelle manglende overholdelse heraf (ulovbestemt legalitetstilsyn). Ved manglende efterlevelse af en sådan påtale, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne videregive spørgsmålet til Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne.

Klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om blandt andet henvisning m.v. til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder og over det nærmere indhold af foranstaltningen er reguleret i folkeskolelovens § 51.

Det følger af folkeskolelovens § 51, stk. 9, at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Klagenævnet for Specialundervisnings sammensætning og virksomhed er nærmere reguleret i folkeskolelovens § 51 a. Ankestyrelsen er bemyndiget til at varetage sekretariatsbetjeningen af Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 1, skal klage til Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51, stk. 3-5, 8 og 9, indgives til den myndighed, der har

truffet afgørelsen. Den myndighed, der har truffet afgørelsen, vurderer, om der er grundlag for at give klager helt eller delvis medhold.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 51 b, stk. 2, at giver den myndighed, som har truffet afgørelsen, ikke klageren medhold, sender myndigheden klagen og begrundelse for afgørelsen og genvurderingen videre til Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om behandlingen af klagesager, herunder regler om tidsfrister for genvurdering og videresendelse af klager. Bemyndigelsen er udmøntet i specialundervisningsbekendtgørelsen, hvor kapitel 8 indeholder bestemmelser om indsendelse af klage til Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 56, kan børne- og undervisningsministeren til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet. Børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt.

2.5.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn og unge i interne skoler får i dag ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler.

Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Undervisningsoverenskomsterne mellem kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

Aftalepartierne er derfor blevet enige om, at der er derfor behov for at føre et statsligt tilsyn med kommunernes indgåelse af kvalitetsaftaler med tilbuddene, herunder om kvalitetsaftalerne opfylder kravene til kvalitetsaftaler. Dette vil være med til at sikre den fornødne kvalitet for så vidt angår specialundervisningen på behandlings- og specialundervisningstilbud samt døgninstitutioner og opholdssteder. Der er derfor behov for at fastsætte bestemmelser om det statslige tilsyn med indholdet og kvaliteten, så det sikres, at der gives specialundervisning til nogle af landets mest udsatte børn og unge.

2.5.3. Den foreslåede ordning

For at sikre, at kommunerne i tilstrækkeligt grad løfter deres myndighedsansvar, foreslås det, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbud, døgninstitutioner og opholdssteder, der er beliggende i kommunen. Samtidigt foreslås det, at børne- og undervisningsministeren kan påbyde kommunalbestyrelsen at indgå en kvalitetsaftale og at sikre, at kvalitetsaftalen opfylder kravene. Børne- og undervisningsministeren fastsætter en rimelig frist herfor.

Endvidere foreslås det, at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravene om indgåelse af en kvalitetsaftale, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Det foreslås også, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, og specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet. Dette vil indebære, at relevante myndigheder samt kommuner samarbejder (samtilsyn), når det vurderes relevant. Det skal blandt andet tages hensyn til, om der er behov for en tættere koordinering som følge af særlige bekymringer, f.eks. fald i elevernes faglige resultater, alvorlig mistroivsel, højt fravær m.v.

Det foreslås endvidere, at børne- og undervisningsministeren som led i tilsynet kan påbyde en kommunalbestyrelse at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene til undervisningen og have den fornødne kvalitet. Børne- og undervisningsministeren fastsætter en rimelig frist herfor.

Endvidere foreslås det, at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravet om at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Det foreslås derudover, at de gældende regler, der vedrører klage i forbindelse med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder konsekvensrettes, således at betegnelsen dagbehandlingstilbud ændres til behandlings- og specialundervisningstilbud samt at betegnelsen anbringelsessteder ændres til døgninstitutioner og opholdssteder. Det nuværende indhold af klagereglerne vil ikke blive ændret.

Tilsyn efter gældende folkeskolelovens § 57d vil omfatte tilsyn med døgninstitutioner, opholdssteder samt behandlings- og undervisningstilbud.

Med hjemmel i bemyndigelsesbestemmelse i folkeskolelovens § 56, vil der kunne indhentes oplysninger om den nærmere tilrettelæggelse af kommunens kvalitetsaftale og tilsyn, oplysninger om antallet af eleverne på tilbudene, m.v. Oplysningerne vil både kunne indhentes i faste kadencer, f.eks. årligt, eller ved et konkret opstået behov.

Styrelsen for It og Læring, hvortil blandt andet driften af Børne- og Undervisningsministeriets it-systemer er delegeret, vil med hjemmel i folkeskolelovens § 56 eksempelvis kunne tilvejebringe data fra kommunalbestyrelsen og regionsrådet til brug for statistiske opgaver i ministeriets datavarehus eller til brug for administrative og statistiske opgaver i ministeriets stamregister over alle enheder i Danmark, der udbyder undervisning (Institutionsregisteret).

Det bemærkes, at socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med kvaliteten af den sociale indsats efter serviceloven, der gives på døgninstitutioner og opholdssteder, også når det tilbydes i tilknytning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på døgninstitutionen eller opholdsstedet.

For nærmere om det statslige tilsyn med specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud m.v. henvises til lovforslagets § 1, nr. 16, samt bemærkningerne hertil.

2.6. Godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes til anbringelse af børn og unge

2.6.1. Gældende ret

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling kan anvendes til anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, og har i den sammenhæng status som anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 8, i serviceloven.

Anbringelsessteder i form af pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, skal godkendes af socialtilsynet og er underlagt socialtilsynets tilsyn, hvis skolen har flere end otte pladser til anbrin-

UDKAST

gelse, jf. § 4, stk. 1, nr. 2, i socialtilsynsloven og § 66 f i serviceloven. Socialtilsynet skal dog ikke godkende eller føre tilsyn med skolen som sådan, men alene med skolen som anbringelsessted.

Det er socialtilsynet i Region Syddanmark, der, jf. § 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 469 af 21. april 2022 om socialtilsyn, varetager opgaven vedrørende godkendelse af og tilsyn med anbringelsessteder i form af pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling i hele landet.

Hvis en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling, har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, jf. § 66 f, i serviceloven. De skoler, som har otte pladser eller derunder, er dermed undtaget fra socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn.

Den enkelte plads på skolerne godkendes konkret af den anbringende kommune, som herefter også fører tilsyn med hjælpen og støtten til det anbragte barn eller den anbragte unge. Det er således kommunalbestyrelsen i den kommune, der træffer afgørelse om at anbringe barnet eller den unge, der vil skulle godkende pladsen til anbringelse samtidig med anbringelsen. Det indebærer, at der i sådanne tilfælde ikke stilles krav om en generel godkendelse fra socialtilsynet.

Det indebærer også, at skolen som anbringelsessted alene er omfattet af den enkelte kommunes personrettede tilsyn med det anbragte barn efter § servicelovens § 148 og af det generelle løbende tilsyn på undervisningsområdet. En kommune kan vælge en hvilken som helst skole uden socialtilsynets godkendelse, som kommunen finder konkret egnet til anbringelse af det konkrete barn eller den konkrete unge, når den skal anbringe et barn eller en ung på en efterskole eller lignende. Den eneste forudsætning er, at der højst er eller bliver anbragt otte børn og unge efter serviceloven eller lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på den pågældende skole. Social-, Bolig- og ældreministeren kan i medfør af § 66 f i serviceloven fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling. Denne bemyndigelse er ikke udmøntet.

Det er en betingelse for socialtilsynets godkendelse af efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne

UDKAST

kvalitet, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 1. Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 2, vurderes tilbuddenes kvalitet inden for række temaer, herunder organisation og ledelse efter § 6, stk. 2, nr. 5, jf. dog stk. 3, og økonomi efter § 6, stk. 2, nr. 7, jf. dog stk. 3.

Af § 6, stk. 3, fremgår dog, at socialtilsynet ikke fører tilsyn med organisation, ledelse og økonomi for så vidt angår pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service. Det gælder uanset antallet af pladser. Disse forhold er omfattet af det tilsyn, der udføres på undervisningsområdet.

Børne- og Undervisningsministeriet har overladt tilsynsbeføjelsen til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører tilsyn med, at efterskoler og frie skoler lever op til de gældende regler i lov om efterskoler og frie fagskoler henholdsvis lov om friskoler og private grundskoler m.v. for så vidt angår undervisningsområdet. Tilsynet omhandler overordnet set undervisningens indhold og skolernes økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold, samt forholdene omkring anvendelsen af statstilskuddet til skolerne. For efterskoler og frie fagskoler omfatter STUKs tilsyn med undervisningens indhold også skoletilbuddet uden for den almindelige undervisning, da skolerne tilbyder både undervisning og samvær som en del af det samlede undervisningstilbud. Der føres også tilsyn med, at skolerne overholder visse krav til skolens bygninger og elevernes forhold i bygningen.

Som led i tilsynet med ledelsen kan STUK undersøge nogle af de samme temaer, som socialtilsynet fører tilsyn med på sociale tilbud som led i temaet organisation og ledelse dog med en anden og mindre intensitet end socialtilsynet. STUK kan således undersøge, om ledelsen har sikret en hensigtsmæssig visitationsprocedure, om der er de rette kompetencer til stede blandt medarbejderne og i ledelsen, om ledelsen har sikret en tilstrækkelig bemanding uden for skoletiden, og om der er et højt sygefravær blandt medarbejderne, herunder hvordan trivslen er blandt medarbejderne. Tilsynet med skolernes ledelse er som udgangspunkt reaktivt, hvorfor tilsynet med institutionernes ledelse kun sker i det omfang, der er indikationer på ledessvigt. Der foretages årligt en gennemgang af skolernes årsregnskaber, men forholdene omkring administrationen undersøges også kun reaktivt og med udgangspunkt i de formelle regler for bestyrelsesmedlemmer, udlejning mv., som følger af lovgivningen.

Tilsynet på undervisningsområdet føres som både et fagligt og et økonomisk tilsyn. Både det faglige og det økonomiske tilsyn føres som et enkeltsagstilsyn, et tematisk tilsyn og et risikobaseret tilsyn.

2.6.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Aftalepartierne er blevet enige om, at fri- og privatskoler med kostafdeling, efterskoler og frie fagskoler med anbragte og udsatte børn og unge skal have de rette forudsætninger for at imødekomme de anbragte og udsatte børn og unges undervisningsmæssige og socialfaglige behov.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker hertil, at der med aftalen menes, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, fortsat kan have pladser til anbringelse af unge, og at det er socialtilsynet, som skal godkende og føre tilsyn med skolerne, uanset antal pladser til anbringelse.

Aftalepartierne er i øvrigt enige om, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling fortsat kan have pladser til anbringelse af børn og unge, men at skolerne skal godkendes til anbringelse uanset antal pladser til anbringelse, hvis de ønsker at optage anbragte børn og unge. Der vil ifølge aftalen skulle stilles krav om, at skolerne har en kompetent ledelse.

Den del af skolen, som socialtilsynet vil skulle godkende og føre tilsyn med, vil fortsat være de pladser, der er godkendt til anbringelse. Socialtilsynet vil således ikke skulle godkende eller føre tilsyn med skolen som sådan, men med skolen som anbringelsessted efter serviceloven.

Skolerne vil ud over det driftsorienterede tilsyn, som socialtilsynet fører med alle anbringelsessteder for børn og unge, fortsat være underlagt tilsyn på undervisningsområdet. De to tilsyn skal spille sammen, og derfor er det nødvendigt at præcisere snitfladerne imellem socialtilsynets tilsyn med den socialfaglige del af tilbuddet samt ledelsen heraf og Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsyn med den undervisningsfaglige del af tilbuddet og ledelsen heraf.

Det bemærkes, at aftalepartierne også er enige i, at der nedsættes en arbejdsgruppe med deltagelse af eksterne interessenter, der skal se på løsninger for institutioner i spændingsfeltet mellem anbringelsessteder og skoletyperne fri- og privatskoler med kostafdeling, efterskoler og frie fagskoler for at sikre, at det lovgivningsmæssige ophæng matcher elevernes behov. Arbejdsgruppen skal f.eks. komme med anbefalinger om, hvordan der sikres sammenhæng mellem personalets kompetencer og behovene hos de børn og

unge, der anbringes på skolerne samt hvad der menes med meget behandlingskrævende børn og unge, således at disse børn og unge ikke skal kunne anbringes på skolerne.

2.6.3. Den foreslåede ordning

For at udmønte at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, skal godkendes til anbringelse uanset antal pladser til anbringelse, foreslås det, at § 66 f i serviceloven ophæves, og at relevante henvisninger til bestemmelsen i serviceloven og socialtilsynsloven udgår. Således udgår henvisningen i § 66, stk. 2, i serviceloven og i § 4, stk. 1, nr. 2, i socialtilsynsloven.

Den foreslåede ændring vil medføre, at efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fra lovens ikrafttræden vil skulle godkendes til anbringelse af socialtilsynet, der også vil skulle føre driftsorienteret tilsyn.

Socialtilsynet vil således fremover skulle godkende alle efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling som anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 7, i serviceloven, hvis skolerne ønsker at kunne have børn og anbragt efter reglerne i barnets lov.

Godkendelse vil skulle ske efter socialtilsynets kvalitetsmodel, og hvor der også vil skulle tages højde for skolens samlede elevgrundlag, herunder andel anbragte elever og elever med særlige behov. Derudover vil socialtilsynets tilsyn skulle udvides til også at omfatte ledelsen med henblik på at sikre den rette socialfaglige ledelse i det omfang, det vurderes nødvendigt. Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på, om ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet, om tilbuddet benytter sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelse og medarbejdere, og om tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse. Der vil ligeledes kunne lægges vægt på, om ledelsen tilvejebringer en normering i tilbuddet, der understøtter den konkrete målgruppe af elever, ligesom der vil kunne lægges vægt på, om der er et højt sygefravær blandt medarbejderne eller en høj personaleomsætning.

Den foreslåede ordning vil ikke indebære ændringer i Styrelsen for Undervisnings og Kvalitets tilsyn med ledelsen af skoletilbuddet.

For nærmere om forslag vedr. godkendelse af og tilsyn med pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der anvendes

til anbringelse af børn og unge henvises til lovforslagets § 2, nr. 3 og 4, samt bemærkningerne hertil.

2.7. Strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler eller tilsvarende undervisningstilbud

2.7.1. Gældende ret

2.7.1.1. Servicelovens udvidede underretningspligt

Efter servicelovens § 153, stk. 1, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at 1) et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, 2) et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af de vordende forældres forhold, 3) et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig støtte på grund af barnets eller den unges ulovlige skolefravær eller undladelse af at opfylde undervisningspligten, eller 4) et barn eller en ung under 18 år har været udsat for vold eller andre overgreb.

Social- og boligministeren kan efter § 153, stk. 3, 1. pkt., fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Social- og boligministeren kan endvidere fastsætte regler om, at andre grupper af personer har underretningspligt efter stk. 1, nr. 2, i forbindelse med aktiviteter uafhængigt af deres erhverv. Bemyndigelsen efter § 153, stk. 3, 1. pkt., er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1651 af 3. august 2021 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service.

Det følger af § 1 i bekendtgørelsen, at følgende personer ligeledes omfattes af den skærpede underretningspligt: 1) Læger, der ikke er omfattet af personkredsen i § 153, stk. 1, i serviceloven, 2) ansatte ved frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, 3) personer, der er beskæftiget i a) dag-, fritids- og klubtilbud drevet som selvejende daginstitutioner eller privatinstitutioner efter § 19, stk. 3 og 5, i dagtilbudsloven, b) privat dagpleje efter § 21, stk. 3, i dagtilbudsloven, c) selvejende eller privat fritidshjem og klubtilbud efter § 52, stk. 3 og 5, og § 66, stk. 3 og 5, i dagtilbudsloven, d) private pasningsordninger efter § 78 i dagtilbudsloven, e) privat pasning med økonomisk tilskud efter § 80 i dagtilbudsloven og f) puljeordninger efter §§ 101 og 102 i dagtilbudsloven, og 4) personer, der er beskæftiget ved opholdssteder, familiepleje, krisecentre, behandlingstilbud eller andre private tilbud, der for

det offentlige udfører opgaver rettet mod personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

De pågældende personer, som er oplistet i henholdsvis servicelovens § 153, stk. 3, og bekendtgørelsens § 1 er således underlagt en skærpet underretningsspligt, hvorefter de har pligt til at underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at der er tale om forhold som anført i § 153, stk. 1.

2.7.1.2. Forholdet til forvaltningsloven

De almindelige regler om tavshedspligt er fastsat i forvaltningsloven. Loven gælder for alle dele af den offentlige forvaltning. Loven gælder desuden, jf. § 1, stk. 2, for alt virksomhed, der udøves af 1) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og 2) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentlig tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

De nedenfor beskrevne regler gælder derfor også for personer, der virker inden for virksomheder, der udøves efter forvaltningslovens § 1, stk. 2, og derfor også for målgruppen for den foreslåede bestemmelse.

Det følger således af lovens § 27, stk. 1-4, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder eksempelvis enkeltpersoners interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige forhold.

Det følger videre af bestemmelsens stk. 5, at der kun kan pålægges tavshedspligt med hensyn til en oplysning, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser som nævnt i stk. 1.

Efter bestemmelsens stk. 6, kan en forvaltningsmyndighed bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Det følger endelig af bestemmelsens stk. 7, at de almindelige regler i forvaltningsloven og straffelovens §§ 152 c-152 f om strafansvar for uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger fra en myndighedsperson m.v. også finder anvendelse på overtrædelse af pålæg efter stk. 6.

Fagpersoners udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, vil altid gå forud for forvaltningslovens regler om tavshedspligt. De omfattede faggrupper er således forpligtet til at underrette kommunen i overensstemmelse med servicelovens § 153, stk. 1, selv i de tilfælde, hvor de ifølge forvaltningsloven m.fl. har tavshedspligt.

2.7.1.3. Forholdet til databeskyttelsesloven

Lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018, indeholder i § 6, stk. 1, de generelle betingelser for, hvornår behandling, herunder videregivelse af ikke-fortrolige og almindelige fortrolige personoplysninger, må finde sted.

Af bestemmelsen følger, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis en af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt. Behandling af personoplysninger må f.eks. finde sted i det tilfælde, at den registrerede har givet sit samtykke til, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse, at behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller anden fysisk persons vitale interesser, eller at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Efter databeskyttelseslovens § 7 er videregivelse og anden behandling af følsomme personoplysninger reguleret i databeskyttelsesforordningens artikel 9. Følsomme personoplysninger, herunder oplysninger om helbredsforhold, f.eks. oplysninger om en fysisk persons tidligere, nuværende eller fremtidige fysiske eller psykiske tilstand samt oplysninger om medicinforbrug, må efter artikel 9, stk. 1, som udgangspunkt ikke behandles. Forbuddet i stk. 1 gælder dog efter stk. 2 f.eks. ikke, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til en sådan behandling, hvis behandlingen er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden persons vitale interesser i tilfælde, hvor den pågældende ikke fysisk eller juridisk er i stand til at give sit samtykke, eller hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

Efter databeskyttelseslovens § 8, må der ikke behandles oplysninger om strafbare forhold, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver. Oplysningerne nævnt i stk. 1, må ikke videregives. Videregivelse kan dog blandt andet finde sted, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen (nr. 1), hvis videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundes hemmeligholdelse, herunder hensynet til den oplysningen angår (nr. 2), eller hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe (nr. 3).

Endelig skal behandlingen af oplysninger ske i overensstemmelse med de grundlæggende betingelser i lovens § 5. Dette indebærer, at al behandling af personoplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og legitime formål, og at en senere behandling af oplysningerne ikke er uforenelig med det oprindelige formål, hvortil oplysningerne er indsamlet.

Som en konsekvens af forslaget, vil der ske videregivelse af oplysninger fra fagpersoner til kommunalbestyrelser og eventuelt Ankestyrelsen i form af underretning om børn eller unge, som fagpersonerne som led i deres hverv får kendskab til eller har grund til at antage, kan have behov for særlig støtte. De oplysninger, der efter den foreslåede bestemmelser vil kunne videregives fra den enkelte fagperson, kan vedrøre rent private forhold om en eller flere identificerbare fysiske personer. Hvis dette er tilfældet, vil behandlingen af sådanne oplysninger i forbindelse med fagpersonens videregivelse, være omfattet af databeskyttelseslovens §§ 5-8.

2.7.1.4. Forholdet til straffeloven

Offentlige ansattes manglende overholdelse af den særligt udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, vil efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens §§ 156 eller 157. Tilsvarende gælder for personer, som i kraft af deres erhverv udøver tjeneste for en offentlig myndighed.

Andre grupper af personer, der er omfattet af den særligt udvidede underretningspligt i medfør af servicelovens § 153, stk. 1, som udmøntet i bekendtgørelse nr. 1651 af 03. august 2021 om underretningspligt over for kommunen efter lov om social service, kan derimod ikke straffes for manglende overholdelse heraf.

Det følger af straffelovens § 156, at den som virker i offentlig tjeneste eller hverv, og som nægter eller undlader at opfylde pligter, som tjenesten eller hvervet medfører eller at efterkomme en lovlig tjenstlig befaling, straffes

med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Endvidere følger det af straffelovens § 157, at den, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, og som gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelse af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Straffelovens § 156 omfatter således den forsætlige undladelse af at opfylde tjenestepligter, mens straffelovens § 157 navnlig omfatter ikke-forsætlige tjenesteforseelser.

2.7.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Det er afgørende, at børn og unge med behov for særlig støtte opdages og hjælpes så tidligt som muligt. I den forbindelse spiller underretningspligten efter servicelovens § 153, stk. 1, en central rolle.

Foruden forældrene er det oftest fagpersoner som pædagoger, skolelærere og sundhedsplejersker, der har den tætteste kontakt til mange børn og unge. Det betyder, at fagpersonerne er i en position, hvor de tidligt kan opdage, om børnene eller de unge har behov for særlig støtte.

Det er vigtigt, at kommunen får viden om børn og unge med behov for særlig støtte tidligst muligt, også når de er elever på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler. Det er problematisk, hvis fagpersoner i et misforstået hensyn til forældrene, undlader at videregive viden om børn og unge til kommunen.

Straffelovens nuværende bestemmelser om manglende overholdelse af skærpet underretningspligt omfatter alene offentligt ansatte og personer, der virker i offentligt hverv, samt enkelte øvrige persongrupper efter bestemmelser i særlovgivningen, og bestemmelserne finder således ikke anvendelse på andre grupper af personer, som social- og ældreministeren har bestemt også er underlagt underretningspligten efter serviceloven, herunder ansatte ved fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Børne- og Undervisningsministeriet vurderer, at der er behov for, at der også for ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler være strafansvar for manglende overholdelse efter § 153, stk. 1.

2.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre en strafbestemmelse i serviceloven, så ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler omfattes strafansvaret jf. straffelovens §§ 156-157 hvis de nægter eller undlader at opfylde underretningspligten servicelovens § 153, stk. 1.

Formålet med bestemmelsen er, at sidestille ansatte på fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler med offentligt ansatte ved manglende overholdelse af underretningspligten.

For nærmere om forslag vedr. strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, samt bemærkningerne hertil.

2.8. Øvrige ændringer

2.8.1. Ændringer i lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet

2.8.1.1. Gældende ret

Ved lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (velfærdsaftaleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1171 af 12. august 2022, blev der etableret hjemmelsgrundlag for velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet med Helsingør og Rebild Kommuner og på folkeskoleområdet med Esbjerg og Holbæk Kommuner. Loven etablerer blandt andet hjemmel til, at Esbjerg og Holbæk Kommuner på folkeskoleområdet frem til den 30. september 2024 kan fravige visse dele af lovgivningen på folkeskoleområdet.

Efter lovens § 9, stk. 1, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, at folkeskoleloven helt eller delvis ikke vil skulle gælde for kommunen eller de folkeskoler i kommunen, som kommunalbestyrelsen udpeger, jf. dog stk. 2-4.

Det følger af lovens § 9, stk. 4, hvilke bestemmelser der ikke kan fraviges som led i forsøg med velfærdsaftaler, herunder folkeskolelovens § 3, stk. 2, om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, folkeskolelovens § 20, stk. 7 og 8, om børne- og undervisningsministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om inddragelse og godkendelse af bopælskommunen ved henvisning af børn og unge til dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder i en anden kommune samt øvrige regler i forbindelse med henvisning af børn og unge til undervisning i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder, folkeskolelovens § 22, stk. 5, om kommunalbestyrelsens mulighed for at henvise elever til specialundervisning i et anbringelsessted samt folkeskolelovens § 52 a, om regler om magtanvendelse for undervisere ansat på anbringelsessteder.

Dertil kommer, at det i bemærkningerne til loven, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 199 som fremsat, side 32, fremgår, at de bestemmelser i folkeskoleloven, der skal sikre, at eleverne modtager den nødvendige støtte i undervisningen, ikke skal kunne fraviges. Der fremgår i den forbindelse, at

kommunalbestyrelsen blandt andet ikke vil kunne fravige reglerne om indretning af specialundervisning i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder. Reglerne herom findes i folkeskolelovens § 20, stk. 5, der dog fejlagtigt ikke er blevet tilføjet velfærdsaftalelovens § 9, stk. 4.

2.8.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Formålet med velfærdsaftaleloven er at frisætte de udvalgte kommuner mest muligt med henblik på at give kommunerne mulighed for at udvikle velfærden og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for kommunens borgere. Loven udmønter en aftale af 9. december 2020 om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet mellem den daværende regering (Socialdemokratiet) og Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet. Det fremgår af bemærkningerne til loven, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 199 som fremsat, side 6, at hvis der i perioden for lovens tidsmæssige gyldighed – og dermed forsøgsperioden – foretages ændringer i de lovgivninger og bestemmelser, som de udvalgte kommuner efter kapitel 4 og 5 får mulighed for at fravige og afskæres fra at fravige, vil Børne- og Undervisningsministeriet i forbindelse med en sådan lovændring skulle tage stilling til, om dette samtidig giver anledning til ændring af nærværende lov. Hvis nærværende lov ikke ændres, vil de udvalgte kommuner kunne fravige den ændrede bestemmelse, hvis bestemmelsen er en del af den lovgivning, som kommunerne gives mulighed for at fravige efter nærværende lov. Hvis bestemmelsen er en del af de bestemmelser, som de udvalgte kommuner ikke gives mulighed for at fravige efter nærværende lov, vil de udvalgte kommuner ikke kunne træffe beslutning om at fravige den ændrede bestemmelse.

Børne- og Undervisningsministeriet har gennemgået velfærdsaftaleloven og identificeret de steder, hvor de foreslåede ændringer i lovforslagets § 1 kan få betydning for loven. Der vil ved håndteringen skulle lægges vægt på at sikre, at de to kommuner bevarer deres frihedsgrader på de områder, hvor de hidtil har haft mulighed for at fravige lovgivningen, således at kommunerne ikke kommer i en situation, hvor de må afbryde et forsøgsэлемент under henvisning til de foreslåede regler.

De væsentligste ændringer i lovforslagets § 1, der kan få betydning for velfærdsaftaleloven, omfatter den foreslåede indførelse af:

- Regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og

specialundervisningstilbud, jf. § 1, nr. 1 og 3-10. De gældende regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan ikke fraviges.

- Regler om tilsyn med undervisningen m.v. i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, og specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 1, nr. 16. De gældende regler om tilsyn i folkeskolelovens § 11 kan ikke fraviges.

2.8.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at bestemmelsen i § 9, stk. 4, konsekvensrettes i forlængelse af indførelsen af de nye bestemmelser i § 20, § 22 og §§ 57 e-57 g.

Derudover foreslås den foreslåede nyaffattede folkeskolelovs § 20, stk. 5, om, at specialundervisning m.v. kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud og i specialundervisningstilbud i døgninstitutioner og opholdssteder, tilføjet § 9, stk. 4, som en bestemmelse, der ikke kan fraviges

Den foreslåede justering af velfærdsaftalelovens § 9, stk. 4, indebærer, at velfærdsaftalekommunerne Esbjerg og Holbæk ligesom resten af landets kommuner vil være omfattet af reglen om, at specialundervisning m.v. kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud og i specialundervisningstilbud i døgninstitutioner og opholdssteder, jf. den foreslåede affattelse af § 20, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 4, reglerne om kvalitetsaftale og kvalitetsvurdering i de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 22 b og 22 c, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, samt regler, der vedrører tilsyn med disse i de foreslåede §§ 57 f og 57 g, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 16.

For nærmere om ændringer i lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet henvises til lovforslagets § 4, samt bemærkningerne hertil.

3. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes at understøtte delmål 4.1, hvorefter det skal sikres, at alle piger og drenge gennemfører gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater, inden 2030. Det skyldes, at der med lovforslaget styrkes kvalitet af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for at støtte elever med særlig behov, så de får det bedste ud af deres skolegang.

Herudover vurderes et styrket fokus på behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud i væsentligt omfang at understøtte delmål 4.5, hvorefter der blandt andet inden 2023 skal sikres lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsrettet uddannelse for de mest udsatte grupper, herunder mennesker med handicap, oprindelige folk og børn i udsatte situationer. Initiativet vil således medvirke til at sikre lige adgang til kvalitetsuddannelse for børn med handicap og børn i udsatte positioner.

4. Økonomiske og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at medføre kommunale og statslige merudgifter. De samlede offentlige merudgifter skønnes fuldt indfaset at udgøre ca. 9 mio. kr. årligt.

Hovedparten af de kommunale merudgifter vedrører indførsel af kvalitetsaftaler i alle behandlings- og undervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder – som i forhold til de eksisterende overenskomster for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand - indebærer øgede indholds krav og fremadrettet også skal omfatte kommunale tilbud beliggende i egen kommune. Herunder forventes også en meropgave for kommunerne med at påse, at tilbuddene lever op til de indgåede kvalitetsaftaler. De kommunale merudgifter omfatter også afledte takststigninger i tilbuddene som følge af indførsel af kvalitetsaftaler. Derudover omfatter de kommunale udgifter også afledte takststigninger for anbragte børn og unge på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, som følge af at socialtilsynets driftsorienterede tilsyn med skolerne udvides til også at omfatte ledelse samt indbefatte skoler med 8 eller derunder anbragte børn og unge.

De statslige merudgifter vedrører, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fremadrettet skal foretage risikobaserede tilsyn med specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud. De risikobaserede tilsyn vil indebære tilsyn med kommunernes indgåelse af kvalitetsaftaler og tilsyn med, at tilbuddene har den fornødne kvalitet i specialundervisningen i forhold til tilbuddenes specifikke målgruppe og i forhold til kravene i folkeskolelovgivningen. Derudover vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet få beføjelser til at udstede påbud og sanktioner over for kommunerne. Endeligt vedrører de statslige udgifter klagesagsbehandling i Ankestyrelsen, som følger af at alle efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med anbragte fremadrettet omfattes af socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn.

UDKAST

Herudover er der implementeringsudgifter til blandt andet en ansøgningspulje til kommunerne, som kan understøtte den lokale implementering og omstilling til de nye lovkrav. Puljen udmøntes i 2024 til 2026 og udgør ca. 10 mio. kr. årligt. Dertil er der implementeringsudgifter til Styrelsen for Undervisning og Kvalitets intensiverede tilsynsindsats med kommunerne fra 2024 til 2027 på 6,4 mio. kr. årligt.

Det forventes, at lovforslaget i alt vil berøre 74 døgninstitutioner og opholdssteder samt 85 behandlings- og specialundervisningstilbud.

De økonomiske konsekvenser skal DUT-forhandles med kommunerne.

Lovforslaget opfylder betingelserne for digitaliseringsklar lovgivning. For lovforslaget er særligt princip nr. 1 (enkle og klare regler) relevant. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at medføre, at private virksomheder, som drives som enten døgninstitutioner, opholdssteder eller behandlings- og specialundervisningstilbud, og hvor der tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, får en meropgave, som følge af de foreslåede bestemmelser om kvalitetsaftaler. Omkostningerne for erhvervslivet vurderes at kunne overføres til tilbuddenes takster, hvorfor virksomhedernes merudgifter dækkes af kommunerne, som kompenseres herfor.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslagets har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. marts 2023 til den 8. maj 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: ADHD-Foreningen, Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Autismeforeningen, Børne- og Ung-

UDKAST

domspædagogernes Landsforbund, Børnenes Bureau, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, CEPOS, Ceva, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler, Danmarks Statistik, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier, Danske Forlag, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske HF & VUC, Danske Landbrugsskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, DEA, Den uvildige konsulentordning på handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Danmarks Evalueringsinstitut, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Firmaidrætten, Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen Frie Fagskoler, Foreningen til gavn for børn og unge, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR- danske revisorer, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Hvor Er Der En Voksen, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af 10. Klassekoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landssamråd for PPR-chefer, Ledersamrådet, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Lær for Livet, Netværket for kostafdelinger, Open Denmark, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Samrådet af Specialskoleledere, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, SMVdan-

UDKAST

mark, Socialpædagogernes Landsforbund, Social- og Boligstyrelsen, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Øst, Socialtilsyn Syd, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdomsringen, og 6-byerne.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ca. 9 mio. kr. samlet for stat og kommuner.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Med lovforslaget stilles yderligere krav, som medfører øget sagsbehandling i kommunerne og i de berørte tilbud, og som derved vil have negative implementeringskonsekvenser. Kommunerne kompenseres herfor og vil have mulighed for at søge yderligere midler til implementeringsunderstøttelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

UDKAST

Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

UDKAST

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

De gældende regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fremgår af pkt. 2.1. i de almindelige bemærkninger.

I det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge foreslås en regulering af de tilbud, som kommunerne i dag anvender under betegnelsen dagbehandlingstilbud, hvor der tilbydes behandling til børn og unge efter serviceloven i sammenhæng med et specialundervisningstilbud efter folkeskoleloven.

Som følge heraf foreslås det, at det som et nyt § 3, stk. 2, 2. pkt., i folkeskoleloven tilføjes, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud eller specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. om betingelserne herfor den foreslåede § 20, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3.

Den foreslåede ændring vil medføre, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand også kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud eller i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder på samme måde som den blandt andet gives i specialskoler og specialklasser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt til lovforslagets § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Det foreslås, at det indsættes i § 3, stk. 3, som 2.pkt., at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om målrettede undervisningsforløb på op til otte uger for unge, der i en kortere periode på op til maksimalt otte uger er anbragt på en delvis lukket døgninstitution, en delvis lukket afdeling på en døgninstitution en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling, både hvor den unge har behov specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og hvor den unge ikke har behov herfor, og kan i den forbindelse fravige folkeskolelovens regler og fagrække og undervisningstimetale i §§ 5, 7, 7 a, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skal efter den foreslåede § 22 b som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, indgå kvalitetsaftale med en sikret døgninstitution, der ligesom andre former for døgninstitutioner er omfattet af den foreslåede § 22 b som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne dertil. Dermed tilsigtes at styrke kommunalbestyrelsens myndighedsansvar for, at undervisningen på en sikret døgninstitution lever op til folkeskolelovgivningens krav til fagrække og undervisningstimetal, herunder reglerne om fritagelse for fag og reduktion af timetal. I forhold til kortere ophold på op til de her omhandlede kortere ophold vil der dog kunne være behov for, at kommunalbestyrelsen fastlægger særlige målrettede forløb, hvor ikke alle folkeskolens krav til fagrække og undervisningstimetal overholdes. Det vil f.eks. kunne være relevant, hvor den unge på grund af misbrugsproblemer eller store huller i sin skolegang har brug for en særlig indsats i dansk, engelsk og matematik.

Det foreslås videre, at der i medfør af bemyndigelsen fastsættes regler om inddragelse af den kommunale ungeindsats i den unges bopælskommune. Hensigten er at sikre, at både uddannelses-, beskæftigelses- og socialhensyn tilgodeses, jf. kravet i § 2 j, stk. 1, i lov om kommunal indsats for unge under 25 år, jf. lovbekendtgørelse nr. 1393 af 5. oktober 2022, om, at kommunalbestyrelsen sørger for, at der sker en koordinering af ungeindsatsen på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Med fastsættelsen af sådanne regler gives der mulighed for, at kommunalbestyrelserne kan fastsætte kortere, målrettede undervisningsforløb for unge, der i en kortere periode er anbragt på sikrede døgninstitutioner.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 3, påhviler det regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år, som vedkommende kommunalbestyrelse har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, jf. folkeskolelovens § 21, stk. 1 og 2. Det samme gælder for børn, der henvises til specialpædagogisk bistand ved regionens undervisningstilbud, og som endnu ikke har påbegyndt skolegangen.

Efter den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 5, 2. pkt., kan specialundervisning af den i stk. 3 nævnte karakter indrettes i kostskoleform. Bestemmelsen

UDKAST

blev indført ved lov nr. 509 af 30. juni 1993. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1992-93, tillæg A, sp. 8957, at det herefter bliver et lokalt spørgsmål, hvorvidt specialundervisning i visse tilfælde skal tilrettelægges i kostskoleform.

Det foreslås, at det indsættes som folkeskolelovens § 20, stk. 3, 3. pkt., at specialundervisning kan indrettes i kostskoleform.

Forslaget vil medføre, at gældende ret i folkeskolelovens § 20, stk. 5, 2. pkt., der handler om forhold vedrørende stk. 3, flyttes dertil. Med forslaget vil et barn eller en ung, som kommunalbestyrelsen har henvist til specialundervisning ved regionsrådets foranstaltning, ligesom hidtil kunne modtage specialundervisningen i kostskoleform.

Til nr. 4

Efter den gældende folkeskoleloves § 20, stk. 5, 1. pkt., kan specialundervisning indrettes i dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted. Anbringelsessteder godkendes efter socialtilsynsloven.

Efter den gældende folkeskolelovs § 22, stk. 5, kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Dagbehandlingstilbud er i dag ikke reguleret i lovgivningen, herunder hverken serviceloven eller folkeskoleloven og er heller ikke underlagt socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn.

I det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge foreslås en regulering af de tilbud, som kommunerne i dag anvender under betegnelsen dagbehandlingstilbud, som en kombineret behandlings- og specialundervisningsinstitution i selvstændig lovgivning. Som en konsekvens heraf foreslås det, at folkeskolelovens § 20, stk. 5, affattes således, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven kan gives i et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis dette er godkendt i henhold til de foreslåede regler herfor i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

UDKAST

Det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge vedrører ikke specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Med forslaget vil elever kunne henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som følge af forslaget til folkeskolelovens § 22, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 9.

Det foreslåede vil indebære, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, vil kunne gives i et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 20, stk. 5, 2. pkt., at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand endvidere kan gives i specialundervisningstilbud i døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt efter lov om socialtilsyn.

Det foreslåede vil indebære, at elever, der er anbragt på en døgninstitution eller et opholdssted eller henvist til dagbehandling efter serviceloven (dagelever) på en døgninstitution eller et opholdssted, som er godkendt af socialtilsynet og omfattet af socialtilsynsloven, – som i dag – vil skulle modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialundervisningstilbud på disse tilbud samtidigt og/eller parallelt med at de modtager behandling eller anden social indsats efter serviceloven.

Med forslaget vil elever også kunne henvises til specialundervisningstilbud i døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt efter lov om socialtilsyn, jf. forslaget til folkeskolelovens § 22, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 9.

Det foreslåede vil indebære, at specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, kan gives i døgninstitutioner og opholdssteder, jf. den foreslåede § 1, nr. 1, der som hidtil reguleres efter den sociale lovgivning, herunder med hensyn til krav om godkendelse efter socialtilsynsloven.

UDKAST

Efter den gældende folkeskolelovs § 2, har kommunalbestyrelsen ansvaret for folkeskolen, jf. dog § 20, stk. 3, § 44 og § 45, stk. 2, 2. pkt. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen. Den enkelte skoles leder har inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens og skolebestyrelsens beslutninger ansvaret for undervisningens kvalitet i henhold til folkeskolens formål, jf. § 1, og fastlægger undervisningens organisering og tilrettelæggelse.

Efter den gældende folkeskolelovs kapitel 6 om styrelsen af kommunens skolevæsen angives en række regler om kommunalbestyrelsens rolle for skolens virksomhed, skoleudviklingssamtaler med skolens leder, skolebestyrelsen, skolens leder, m.v.

Efter den gældende folkeskolelovs § 40, stk. 1, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at ethvert undervisningspligtigt barn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det følger endvidere af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 20, stk. 5, 3. pkt., at bestemmelserne i kapitel 6, bortset fra § 40, stk. 1, 3 og 7, ikke finder anvendelse for behandlings- og specialundervisningstilbud og for specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder efter § 20, stk. 5.

Den foreslåede ændring medfører, at regler, der vedrører styrelsen af kommunens skolevæsen som udgangspunkt ikke vil gælde for behandlings- og specialundervisningstilbud og for specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder. Regler i folkeskolelovens § 40, stk. 3, om, at kommunalbestyrelsen skal godkende læseplaner, jf. folkeskolelovens § 10, stk. 3, samt regler i folkeskolelovens § 40, stk. 7, hvorefter kommunalbestyrelsen skal sikre, at lærerne i kommunes skolevæsen har undervisningskompetence fra læreruddannelsen eller tilsvarende faglig kompetence i de obligatoriske fag, som de underviser i (kompetencedækning), vil fortsat gælde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 7, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om bopælskommunens inddragelse og

UDKAST

godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der af bopælskommunen er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted i en anden kommune.

Med hjemmel i denne bemyndigelsesbestemmelse er der fastsat regler i kapitel 3 i bekendtgørelsen om interne skoler, herunder om, at kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune skal inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen, hvis de sociale myndigheder i den anbringende kommune ønsker at anbringe en elev i et anbringelsessted, der ligger i en anden kommune.

Det følger endvidere af § 9 i bekendtgørelsen om interne skoler, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand i et anbringelsessted.

Det foreslås, at den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 7, ændres, således at terminologien ”et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted” ændres til ”døgninstitution eller et opholdssted”.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om bopælskommunens inddragelse og om godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der af bopælskommunen er henvist til en døgninstitution eller et opholdssted i en anden kommune.

Det foreslåede vil indebære, at dagbehandlingssted udgår af bestemmelsen. Det skyldes, at det foreslås i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge en regulering af de tilbud, som kommunerne i dag anvender under betegnelsen dagbehandlingstilbud, hvor der tilbydes behandling til børn og unge efter service-loven i sammenhæng med et specialundervisningstilbud efter folkeskoleloven. De nærmere regler om godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud foreslås at følge reglerne heri.

Den foreslåede bestemmelse vil blandt andet medføre, at børne- og undervisningsministeren f.eks. vil kunne fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i bopælskommune skal inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen med henblik på, at der kan etableres en faglig dialog om barnets undervisningstilbud, hvis de sociale myndigheder ønsker at anbringe en elev i en døgninstitution eller et opholdssted, der ligger i den anden kommune.

Til nr. 6

Efter den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 8, fastsætter børne- og undervisningsministeren endvidere nærmere regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, om henvisning af børn til specialundervisning i et andet dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted end det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som børnene har fået anvist af bopælskommunen, og om kvalifikationskrav til den, der tilrettelægger undervisningen.

Denne bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler, hvis kapitel 4 indeholder regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder m.v. Efter § 11 skal en intern skole i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder som udgangspunkt være normeret til mindst 10 elever ved skoleårets begyndelse, før den interne skole kan oprettes. Ved fastsættelse af normeringen må det forventede gennemsnitlige elevtal for hele skoleåret ikke være under 10.

Derudover er det blandt andet fastsat i § 12, at kommunalbestyrelsen i belliggenhedskommunen efter visse betingelser kan træffe beslutning om, at elever med behov for et lille undervisningsmiljø, herunder elever, der af adfærdsmæssige eller psykosociale grunde ikke kan være sammen med andre elever, kan henvises til specialpædagogisk bistand i det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som eleven af de sociale myndigheder er henvist til eller anbragt i.

Efter den gældende folkeskolelovs § 45 har skolens leder den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen.

Efter bekendtgørelse om folkeskolens prøver, er skolens leder ansvarlig for, at skolen afholder folkeskolens prøver i overensstemmelse med gældende regler.

Efter gældende regler i § 13 i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan en elev med forældrenes samtykke fritages for undervisning i et fag, hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget, dog ikke for så vidt angår dansk og matematik. Afgørelse herom træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag.

UDKAST

Det foreslås, at den gældende folkeskolelovs § 20, stk. 8, ændres, således, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, herunder om den lokale skolens leders rolle, om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 22, stk. 6.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren efter bestemmelsen bemyndiges til at fastsætte regler om specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, om henvisning af børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter § 22, stk. 6.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at børne- og undervisningsministeren efter bestemmelsen bemyndiges til at fastsætte regler om den lokale skoleleders beslutningskompetence i forbindelse med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det vil indebære, at det vil være en lokal skoleleder, såsom distriktsskolelederen eller en skoleleder i en specialskole i kommunen, der vil være ansvarlig for fritagelse af fag og afholdelse af prøver for de elever, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder eller det nye institutionsform behandlings- og undervisningstilbud.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til § 22, stk. 6, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 9, hvorefter kommunalbestyrelsen kan henvise elever til specialundervisning.

Til nr. 7

Efter den gældende folkeskolelovs § 22, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen efter overenskomst med en anden kommune eller den pågældende skole, jf. nr. 2-6, henvise elever til undervisning, jf. § 20, stk. 1 og 2, i

- 1) en anden kommunes skoler,
- 2) en statsskole,
- 3) en fri grundskole,
- 4) en godkendt efterskole,
- 5) en godkendt fri fagskole eller
- 6) en institution, der udbyder erhvervsuddannelse, for så vidt angår undervisning i 10. klasse.

UDKAST

I det samtidigt fremsatte lovforslag om behandlings- og specialundervisningstilbud foreslås en regulering af de tilbud, som kommunerne i dag anvender under betegnelsen dagbehandlingstilbud, hvor der tilbydes behandling til børn og unge efter serviceloven i sammenhæng med et specialundervisningstilbud efter folkeskoleloven.

Det foreslås, at der tilføjes et nyt § 22, *stk. 2*, hvorefter en kommunalbestyrelse efter aftale med en anden kommune kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, der er beliggende i den anden kommune.

Med forslaget vil der blive mulighed for, at en kommune kan henvise elever til det relevante tilbud i anden kommune. Dette kan f.eks. ske, når kommunen vurderer, at det rigtige tilbud for eleven er et behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i anden kommune.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Efter den gældende folkeskolelovs § 22, *stk. 4*, kan henvisning til de i *stk. 1*, nr. 3-6, nævnte skoler af børn og unge kun ske med forældrenes samtykke, jf. § 54, medmindre henvisningen sker i henhold til *stk. 5*.

Som følge af lovforslagets § 1, nr. 7, hvorefter der indsættes en ny § 22, *stk. 2*, foreslås det i folkeskolelovens § 22, *stk. 4*, at ændre henvisningen til *stk. 5* til en henvisning til *stk. 6*. Forslaget er alene en konsekvensændring.

Til nr. 9

Efter folkeskolelovens § 22, *stk. 5*, kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, *stk. 2*, i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Efter den gældende folkeskolelovs § 22, *stk. 6*, kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i *stk. 1*, nr. 3-5,

UDKAST

nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Det følger af den foreslåede § 22, stk. 6, at kommunalbestyrelsen kan henvise elever til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, som er beliggende i kommunen eller i anden kommune. Det er endvidere en betingelse for henvisning, at der er indgået en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med tilbuddet, jf. § 22 b.

Den foreslåede ændring indebærer, at kommunalbestyrelsen efter at have indgået en kvalitetsaftale med en døgninstitution eller et opholdssted, der er omfattet af lov om social service, kan henvise elever til specialundervisning i tilbuddet, jf. forslag til folkeskolelovens § 20, stk. 5, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 3. Døgninstitutionen eller opholdsstedet vil skulle være beliggende i kommunen og godkendt af socialtilsynet.

Forslaget vil medføre, at der skal indgås en kvalitetsaftale mellem beliggenhedskommunen og døgninstitutionen eller opholdsstedet om et specialundervisningstilbud. Aftalen er dermed en betingelse for, at børn og unge, der er anbragt på en døgninstitution eller et opholdssted, kan henvises til specialundervisningstilbuddet på den institution. De nærmere krav til kvalitetsaftalen fremgår af den foreslåede folkeskolelovs § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10.

Efter det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, kan der oprettes og godkendes behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, der både har behov for socialpædagogisk støtte eller behandling efter serviceloven og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne henvise elever til specialundervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede folkeskolelovs § 22 b, stk. 2, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, hvis kommunalbestyrelsen har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet efter reglerne i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Den foreslåede ændring medfører også, at den gældende folkeskolelovs § 22, stk. 6, ophæves. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til folkeskolelovens § 22, stk. 6, og § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 9

UDKAST

og 10, hvorefter beliggenhedskommunen skal indgå en kvalitetsaftale med en døgninstitution eller et opholdssted for at kunne henvise børn til dette tilbud, og hvorefter børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om blandt andet kvalitetsaftalens form og indhold. Det er således ikke længere relevant at opretholde en bemyndigelse til at fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et anbringelsessted.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 4 og 10.

Til nr. 10

Efter bekendtgørelsen om interne skoler § 15, stk. 1, er en henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.
- 9) Procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

UDKAST

Det fremgår af § 15, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler, at time- og læseplanerne, jf. stk. 1, nr. 1, skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

Det foreslås, at der efter § 22 indsættes to nye bestemmelser som § 22 b og § 22 c om blandt andet krav til kvalitetsaftale mellem kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og en døgninstitution, herunder en sikret døgninstitution, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, eller et opholdssted. Kvalitetsaftalen skal dermed indgås mellem den kommune, hvor tilbuddet ligger, og den relevante institution.

Det foreslås som § 22 b, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen og en døgninstitution eller et opholdssted, jf. § 20, stk. 5, skal indgå en kvalitetsaftale om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det er en betingelse for indgåelse af en kvalitetsaftale, at specialundervisningstilbuddet på en døgninstitution eller opholdssted vurderes at have den fornødne kvalitet, jf. stk. 3.

Den foreslåede ændring indebærer, at kommunen fremadrettet skal indgå en kvalitetsaftale med disse institutioner, også når de ligger i egen kommune.

Det foreslås også som § 22 b, stk. 2, at den kvalitetsaftale, som kommunalbestyrelsen indgår med et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 20, stk. 5, efter reglerne herom i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, skal have den fornødne kvalitet inden for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Den foreslåede ændring medfører, at et behandlings- og specialundervisningstilbud i forbindelse med indgåelse af kvalitetsaftale, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, skal tage stilling til hvordan der sikres kvalitet specialundervisningen og den anden specialpædagogisk bistand ud fra de temaer, der er foreslået i stk. 3.

Det foreslås som § 22 b, stk. 3, at kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter stk. 1 og 2, vurderes inden for følgende temaer:

UDKAST

- 1) Undervisningens organisering m.v.
- 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.
- 3) Kompetencer.
- 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen m.v.

Den foreslåede bestemmelse beskriver de temaer, som vurderingen af kvaliteten af specialundervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller en døgninstitution eller et opholdssted vil skulle leve op til, for at kommunalbestyrelsen kan indgå i kvalitetsaftale med tilbuddet.

Temaerne vil også danne udgangspunkt for de krav, der forventes at blive stillet til kvalitetsaftalen ved udmøntningen af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 3, jf. bemærkningerne hertil nedenfor.

Temaerne vil skulle ses i sammenhæng med temaerne i den vurdering af kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbud, som fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Det fremgår således af den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 1, i det nævnte lovforslag, at vurderingen af kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud blandt andet vil skulle ske inden for temaet 'Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v.', jf. folkeskolelovens § 22 b.

Den foreslåede bestemmelse i § 22 c, stk. 3, nr. 1, har til hensigt at sikre, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten af et tilbud tages stilling til undervisningens organisering m.v.

Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til undervisningens organisering, herunder elevernes undervisningstimetale på hvert klassetrin, skoledagens længde, understøttende undervisning, holddannelse, udbud af valgfag og elevernes placering i klasser. Dette vil dække også time- og læseplaner, som svarer til de gældende § 15, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om interne skoler.

Der vil endvidere skulle tages stilling til, hvordan der arbejdes systematisk med faglige tilgange og metoder, der fører til positive resultater for eleverne, og hvordan tilbuddet understøtter elevernes deltagelse i undervisningen.

Det vil i kvalitetsaftalen skulle tage stilling til aflæggelse af prøver, således at det lokale skole skal inddrages i forbindelse med prøveaflæggelse. Det vil

UDKAST

være en lokal skoleleder, såsom distriktsskolelederen eller en skoleleder i en specialskole i kommunen, der vil være ansvarlig for afholdelse af prøver for de elever, der modtager specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på døgninstitutioner, opholdssteder eller det nye institutionsform behandlings- og undervisningstilbud.

Dette aspekt af vurderingen vil dermed svare til temaet 'Målgruppe, metoder og resultater' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 4, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 3.

Ved vurderingen af undervisningens organisering m.v. vil der endvidere skulle tages stilling til, om tilbuddet har de nødvendige fysiske og økonomiske rammer for at løfte opgaven. Dette vil også dække budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskaber, som svarer til de gældende § 15, stk.1, nr. 5, i bekendtgørelse om interne skoler.

Der vil således skulle tages stilling til et udførligt budget for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder løn til leder og undervisende personale, administration, lokale udgifter, aflæggelse af regnskab, herunder opsigelsesvilkår. Dette skal sikre, at tilbuddenes midler til undervisning i en døgninstitution, et opholdssted eller behandlings- og specialundervisningstilbud alene må gå til undervisningsformål.

Dette aspekt af vurderingen vil dermed svare til temaet 'Økonomi/økonomiske forhold' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 6, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 7.

Der vil endvidere skulle tages stilling til, om tilbuddet har de fornødne undervisningsfaciliteter til at give undervisning i alle fag og obligatoriske emner samt valgfag. I det omfang tilbuddet ikke har disse faciliteter, vil det skulle indgå i vurderingen, om tilbuddet har eller vil kunne få adgang til de nødvendige faciliteter uden for tilbuddet, f.eks. på den nærmeste folkeskole. Der vil ligeledes skulle tages stilling til, hvor tilbuddets elever skal deltage i prøven på 8. klassetrin og 9.-klasseprøverne.

UDKAST

Dette aspekt af vurderingen vil dermed svare til temaet 'Fysiske rammer' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 7, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 8.

Den foreslåede bestemmelse i § 22 c, stk. 3, nr. 2, har til hensigt at sikre, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten af et tilbud tages stilling til undervisningens tilrettelæggelse og indhold.

Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til undervisningens tilrettelæggelse og indhold, herunder hvordan det sikres, at undervisningen i tilbuddet lever op til folkeskolelovens krav.

Indholdet af undervisningen vil således skulle vælges og tilrettelægges, så det giver eleverne mulighed for faglig fordybelse, overblik og oplevelse af sammenhænge. Undervisningen vil endvidere skulle give eleverne mulighed for at tilegne sig de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer. I vekselvirkning hermed skal eleverne have mulighed for at anvende og udbygge de tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger. Der henvises til folkeskolelovens § 5, stk. 1.

Undervisningen vil endvidere skulle omfatte alle fag og obligatoriske emner samt valgfag i folkeskolen. Der henvises til folkeskolelovens § 5, stk. 2, samt §§ 7, 9 og 11. Tilbuddet vil således ikke generelt kunne undlade at udbyde bestemte fag, obligatoriske emner eller valgfag, men vil kunne fritage den enkelte elev fra undervisning i et eller flere fag efter reglerne i § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Det indebærer, at en eventuel afgørelse om fritagelse træffes af skolens leder på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering. Eleven skal have anden undervisning i stedet for det pågældende fag. Dette vil også dække procedure for og dokumentation af elevens fritagelse for fag, som svarer til de gældende § 15, stk. 1, nr. 9, i bekendtgørelse om interne skoler.

Tilsvarende vil eleverne som udgangspunkt skulle deltage i obligatoriske test, jf. folkeskolelovens § 13 a, prøver, jf. folkeskolelovens § 14, samt trivselsmålinger, jf. folkeskolelovens § 56 b.

Tilrettelæggelsen af undervisningen, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, vil i alle fag

UDKAST

skulle leve op til folkeskolens formål, mål for fag samt emner og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger. Der henvises til folkeskolelovens § 18, stk. 1.

Herudover vil det undervisende personale skulle planlægge og tilrettelægge undervisningen, så alle elever udvikler sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Der henvises til folkeskolelovens § 18, stk. 2.

I de fag, hvor der er prøver, jf. folkeskolelovens § 14, vil undervisningens indhold desuden skulle fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes. Der henvises til folkeskolelovens § 18, stk. 3.

Derudover vil lærere og pædagoger løbende skulle samarbejde med den enkelte elev om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem det undervisende personale og elever. Der henvises til folkeskolelovens § 18, stk. 4.

Ved vurderingen vil der i øvrigt tages stilling til, om den specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til en elev skal fortsætte eller ændres, eller om eleven skal henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialskole.

Denne vurdering vil dermed svare til temaerne 'Uddannelse og beskæftigelse', 'Selvstændighed og relationer' og 'Sundhed og trivsel' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 3, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, som dog kun omfatter 'Selvstændighed og relationer', og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 1-2 og 4.

Vurderingen vil endvidere indeholde elementer af temaet 'Målgruppe, metoder og resultater' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 4, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 3.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse i § 22 b, stk. 3, nr. 3, har til hensigt at sikre, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten af et tilbud tages stilling til tilbuddets kompetencer.

Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til, om medarbejderne i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at varetage undervisningen, jf. folkeskolelovens kapitel 4. I denne vurdering vil skulle indgå, at den, der tilrettelægger undervisningen, skal have de fornødne kvalifikationer til at varetage undervisningen efter folkeskolelovens §§ 28 og 29 og efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 17. Dette vil dermed også dække personalets kvalifikationer som efter § 15, stk. 1, nr. 2, i den gældende bekendtgørelse om interne skoler.

Ved vurderingen vil der endvidere skulle tages stilling til, om ledelsen i tilbuddet har de nødvendige kompetencer til at tage ansvaret for undervisningen. I denne forbindelse vil der skulle tages stilling til, om ledelsen har forudsætningerne for at træffe de beslutninger om eleverne, som normalt træffes af skolelederen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2. Det vil f.eks. kunne være beslutninger om fritagelse af elever fra undervisning i bestemte fag eller fra deltagelse i test eller prøver.

I det omfang ledelsen ikke har de nødvendige pædagogiske og didaktiske kompetencer til at træffe disse beslutninger, vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til, om det vil være muligt at sikre den fornødne faglige sparring, f.eks. fra en ansat, der har gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden læreruddannelse, der er godkendt af børne- og undervisningsministeren i denne henseende, eller fra skolelederen ved den nærmeste folkeskole. I denne forbindelse vil kommunalbestyrelsen skulle være opmærksom på, at en ansat vil være underlagt den pågældende ledelses instruktionsbeføjelse og ikke i samme omfang som en skoleleder ved en af kommunens folkeskoler vil kunne pålægges at rapportere til kommunalbestyrelsen om uregelmæssigheder i regelansvaret.

Dette aspekt af vurderingen vil dermed svare til temaerne 'Organisation og ledelse' og 'Kompetencer' fra kriterierne for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 2 og 5, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, og kriterierne for godkendelse af blandt andet døgninstitutioner og opholdssteder, jf. socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 5 og 6.

UDKAST

Den foreslåede bestemmelse i § 22 b, stk. 3, nr. 4, har til hensigt at sikre, at der ved kommunalbestyrelsens vurdering af kvaliteten tages stilling til samarbejder med skolevæsen samt relevante i kommunen.

Det foreslåede har til hensigt at styrke kvaliteten i undervisning ved at sikre, at tilbuddet vil skulle samarbejde med det lokale skolevæsen. Det vil skulle smidiggøre samarbejdet med kommunen.

Det vil således skulle fremgå af kvalitetsaftalen, hvordan samarbejdet tilrettelægges, herunder hvordan beliggenhedskommunen vil medvirke til og sikre, at døgninstitutioner, opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i disse institutioner deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage disse institutioner i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til disse institutioner, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v.

Derudover vil det skulle fremgå, hvordan og i hvilket omfang, der vil skulle ske inddragelse af det lokale skolevæsen i forbindelse med aflæggelse af prøver, idet det er skolens leder, der er ansvarlig for afholdelse af prøver.

Det vil således skulle redegøres for, hvordan deres samarbejde med skolevæsen vil foregå, både i forhold til de generelle udfordringer og samarbejdet i forhold til de konkrete børn og unge, der henvises.

Det vil endvidere skulle redegøres for tilsynsfunktionen og dens indhold i kommunen, den pædagogisk-psykologiske betjening i kommunen, samt registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever. Det svarer til de temaer, der skal tages stilling i en overenskomst efter gældende regler i § 15, stk. 1, nr. 3, 4 og 6, i bekendtgørelse om interne skoler.

Det følger af den foreslåede ændring i § 22 b, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen og kvalitetsvurderingen efter stk. 1-3, herunder krav til form og indhold.

Med hjemmel i bestemmelsen vil der kunne fastsættes nærmere om de ovenfor nævnte kriterier/temaer for kvalitetsvurdering i overensstemmelse med de ovenfor nævnte bemærkninger.

UDKAST

Med hjemmel i denne bestemmelse vil der også blive fastsat krav om brug af bestemte skabeloner, som udarbejdes af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Det forventes, at der vil udarbejdes en skabelon for døgninstitutioner og opholdssteder samt en skabelon for behandlings- og specialundervisningstilbud. Parter og interessenter inddrages i udformningen af skabeloner.

Med denne hjemmel vil der også kunne fastsættes at de elementer, der i dag skal tages stilling til i forbindelse med en overenskomst også skal indgå i en kvalitetsaftale. Der vil således kunne fastsættes, at kvalitetsaftalen skal tage stilling til pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt. Det svarer til de temaer, der skal tages stilling i en overenskomst efter gældende regler i § 15, stk. 1, nr. 7, i bekendtgørelse om interne skoler.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af gældende folkeskolelovens § 56, at børne- og undervisningsministeren kan til varetagelse af bl.a. lovgivnings- og vejledningsfunktioner forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af disse opgaver, meddelt af kommunalbestyrelsen og regionsrådet. Børne- og undervisningsministeren kan bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt.

Det følger af den foreslåede ændring i § 22 c, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen i tilfælde af, at undervisningen ikke opfylder kravene efter § 22 b, skal fastsætte en rimelig frist, inden for hvilken kravene skal være opfyldt. Hvis kravene ikke opfyldes, skal der gives et påbud om overholdelse af kravene. Kommunalbestyrelsen ophæver kvalitetsaftalen ved overtrædelse af påbud efter 2. pkt. Det medfører, at kommunalbestyrelsen skal ophæve kvalitetsaftalen, hvis påbuddet ikke opfyldes.

Den foreslåede ændring vil medføre, at kommunalbestyrelsen ved konstatering af, at en døgninstitution eller et opholdssted med kvalitetsaftale ikke gennemfører undervisningen i overensstemmelse med reglerne i folkeskoleloven, vil skulle stille krav om, at reglerne bliver overholdt, og fastsætte en rimelig frist inden for hvilken døgninstitutionen eller opholdsstedet skal kunne overholde reglerne i folkeskoleloven.

Der vil ved fastsættelsen af fristen skulle tages hensyn til omfanget og karakteren af de mangler, der skal rettes. Den nærmere frist vil således skulle

UDKAST

fastsættes konkret ud fra en vurdering af blandt andet alvoren af den konstaterede tilsidesættelse af folkeskolelovens regler og den tid, det med rimelig må forventes at tage at rette op på den konstaterede tilsidesættelse.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at såfremt en døgninstitution eller et opholdssted ikke opfylder kravene inden for denne frist, vil kommunalbestyrelsen skulle udstede et påbud herom.

Overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves, og at tilbuddet ikke længere vil kunne modtage elever.

Det foreslåede vil dermed indebære, at en døgninstitution eller et opholdssted, som ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen, herefter ikke vil kunne varetage hverken specialundervisningen eller anden specialpædagogisk bistand. De konkrete børn eller unge, vil således skulle henvises til andre døgninstitutioner eller opholdssteder eller godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil også betyde, at behandlings- og specialundervisningstilbud, som ikke opfylder betingelserne vedrørende undervisning i kvalitetsaftalen, efter tilsidesættelse af et påbud ikke vil kunne varetage specialundervisningen eller anden specialpædagogisk bistand. Det foreslås i § 10, stk. 1, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, at godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud tilbagekaldes, blandt andet hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke opfylder betingelserne for godkendelse. Efter den foreslåede bestemmelse i samme lovforslags § 5, stk. 2, nr. 1, vil kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud blandt andet skulle vurderes inden for temaet 'undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4'. Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil således ikke kunne opretholde sin godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis betingelserne vedrørende undervisning i kvalitetsaftalen ikke er opfyldt. Den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 c vil finde tilsvarende anvendelse i disse tilfælde.

Det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge indeholder endvidere i § 10, stk. 2 og 3, nærmere bestemmelser om kommunalbestyrelsens forpligtelser over for børn og unge, hvis en godkendelsen af det behandlings- og specialundervisningstilbud, de er henvist til, tilbagekaldes.

UDKAST

Til nr. 11

Efter den gældende folkeskolelovs § 27, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen med forældrenes samtykke, jf. § 54, sørge for indlogering i skolebyen af elever på 7.-10. klassetrin, hvis den daglige befordring mellem hjemmet og skolen ville være særlig usikker eller tidskrævende.

Efter den gældende folkeskolelovs § 27, stk. 2, kan indlogeringen ordnes ved henvisning til en kostskole, jf. § 22, stk. 1, 3 og 4.

Som følge af lovforslagets § 1, nr. 7, hvorefter der indsættes en ny § 22, stk. 2, foreslås det i folkeskolelovens § 27, stk. 2, at ændre henvisningen til § 22, stk. 3 og 4, til en henvisning til § 22, stk. 4 og 5. Forslaget er alene en konsekvensændring.

Til nr. 12-13

Efter den gældende folkeskolelovs § 51, stk. 9, 1. pkt., kan kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder for så vidt angår kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagsbehandlingstilbud og på anbringelsessteder efter den gældende folkeskolelovs § 51, stk. 9, 2. pkt.

Det foreslås, at bestemmelsen i folkeskolelovens § 51, stk. 9, ændres, således at terminologien dagbehandlingstilbud ændres til behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge. Endvidere foreslås det, at terminologien anbringelsessteder ændres til døgninstitutioner og opholdssteder.

Med forslaget vil kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning og tilbagekaldelse af en henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og på døgninstitutioner og opholdssteder kunne indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, ligesom de nævnte afgørelser vedrørende dagbehandlingstilbud og anbringelsesstedet i dag kan det.

Den foreslåede ændring vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud og

UDKAST

på døgninstitutioner og opholdssteder ligesom i dag vil kunne påklages til Klagenævnet for Specialundervisning.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 1 og 4, hvorefter specialundervisning og anden pædagogisk bistand kan gives i behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 20, stk. 5, og specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder efter § 20, stk. 5, jf. § 22 b.

Til nr. 14

For undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, gælder uanset § 52 bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. den gældende folkeskolelovs § 52 a.

Bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge gælder således i dag for undervisningen i interne skoler på anbringelsessteder. Til gengæld er interne skoler i dagbehandlingstilbud, fremover behandlings- og specialundervisningstilbud, ikke omfattet af lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det foreslås, at bestemmelsen i folkeskolelovens § 52 a ændres, således at »anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5«, ændres til »døgninstitutioner og opholdssteder, og elever i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 22, stk. 5, 2. pkt.«

Med forslaget vil bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge fortsat være gældende for undervisere, der er ansat i døgninstitutioner og på opholdssteder, og for elever i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 22, stk. 6, 2. pkt.

Forslaget er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 1 og 4, hvorefter specialundervisning og anden pædagogisk bistand kan gives som specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder.

Til nr. 15

Efter den gældende folkeskolelovs § 54, stk. 1, 2. pkt., træffer elever, der ikke er undergivet forældrenes myndighed, selv afgørelse efter § 22, stk. 4.

UDKAST

Som følge af lovforslagets § 1, nr. 7, hvorefter der indsættes en ny § 22, stk. 2, foreslås det i folkeskolelovens § 54, stk. 1, 2. pkt., at ændre henvisningen til § 22, stk. 4, til en henvisning til § 22, stk. 5. Forslaget er alene en konsekvensændring.

Til nr. 16

De gældende regler om tilsynet med undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder fremgår af pkt. 2.5 i de almindelige bemærkninger.

Som følge af forslaget til § 1, nr. 4, kan specialundervisning og anden pædagogisk bistand gives som behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt efter lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, eller i døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt efter socialtilsynsloven.

Det foreslås, at der indsættes to nye bestemmelser i §§ 57 f og 57 g, der nærmere regulerer børne- og undervisningsministerens udvidede legalitets-tilsyn med kommunernes indgåelse af kvalitetsaftaler og med, om kommunerne sikrer, at undervisningen opfylder kravene i folkeskolelovgivningen. Det indebærer, at børne- og undervisningsministeren både kan føre tilsyn med kvalitetsaftalerne, herunder de temaer under kvalitetsaftalerne som f.eks. fagrække, fysiske lokaler m.v., men også med indholdet af specialundervisningen. Det indebærer også, at det alene føres tilsyn med de institutioner, som tilbyder specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til de elever, der er henvist dertil.

Det bemærkes, at tilsynet efter bestemmelserne i kapitlet vil skulle varetages af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, som også varetager det ulovbestemte sektortilsyn og kvalitetstilsynet efter folkeskolelovens § 57 d.

Det bemærkes endvidere, at styrelsens afgørelser i forbindelse med udøvelsen af tilsynet ikke vil kunne indbringes for anden forvaltningsmyndighed, idet der ikke er klageadgang til børne- og undervisningsministeren, jf. § 1, nr. 9, i bekendtgørelse nr. 829 af 10. juni 2022 om afskæring af klageadgang til ministeren for visse afgørelser truffet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 f, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftale efter § 22 b om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand med behandlings- og specialundervisningstilbud, døgninstitutioner

UDKAST

eller opholdssteder, der er beliggende i kommunen, og som har den fornødne kvalitet.

Det foreslåede vil indebære, at der skal føres tilsyn med, at kommunalbestyrelsen overholder de krav til indgåelse af kvalitetsaftaler om specialundervisning, der fremgår af den foreslåede § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10. Heri ligger blandt andet, at det skal påses, om en kvalitetsaftale indeholder de kriterier for kvalitetsvurdering, der fremgår af den foreslåede bestemmelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 f, stk. 2, at børne- og undervisningsministeren som led i tilsynet efter stk. 1, kan påbyde kommunalbestyrelsen at indgå en kvalitetsaftale og at sikre, at kvalitetsaftalen opfylder kravene i § 22 b. Ministeriet fastsætter en rimelig frist herfor.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 f, stk. 3, at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravene om indgåelse af en kvalitetsaftale, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Det foreslåede vil indebære, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil kunne give den enkelte kommunalbestyrelse et påbud om at indgå en kvalitetsaftale med et specialundervisningstilbud på en døgninstitution eller et opholdssted, som er i overensstemmelse med kravene i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil både kunne give påbud om at indgå en kvalitetsaftale, hvor kommunalbestyrelsen slet ikke har indgået en kvalitetsaftale med et tilbud, der er beliggende i kommunen og modtager elever til undervisning, og hvor kommunalbestyrelsen har indgået en mangelfuld kvalitetsaftale med et tilbud, der er beliggende i kommunen og modtager elever til undervisning.

En kvalitetsaftale vil f.eks. være mangelfuld, hvis den ikke forholder sig til de temaer, der er opregnet i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, eller hvis den ikke forholder sig til et eller flere relevante kriterier under temaerne.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil skulle give kommunalbestyrelsen en rimelig frist at indgå en kvalitetsaftale inden for. Det vil afhænge af de konkrete omstændigheder, hvor lang en sådan frist skal være.

UDKAST

Det bemærkes, at hvis det ikke vil være muligt at indgå en kvalitetsaftale med tilbuddet, vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet skulle udstede et nyt påbud om at afbryde samarbejdet med tilbuddet, jf. den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 57 f, stk. 3.

Det følger således af den foreslåede bestemmelse i § 57 f, stk. 3, at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravet om indgåelse af en kvalitetsaftale, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Et sådan påbud vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle undlade at henvise børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i døgninstitutionen eller på opholdsstedet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets påbud herom vil have karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil derfor skulle overholde forvaltningslovens regler om f.eks. partshøring og begrundelse.

Det vil skulle indgå ved Styrelsen for Undervisning og Kvalitets fastsættelse af fristen for imødekommelse af påbuddet, hvor lang tid kommunen – ud fra karakteren af elevernes socialpædagogiske eller specialpædagogiske behov – har behov for til at finde alternative undervisningstilbud til eleverne inden for den givne frist.

En kommunalbestyrelse, der modtager et påbud om ikke at benytte et specialundervisningstilbud på en døgninstitution eller et opholdssted, vil skulle sikre, at eleverne i stedet tilbydes specialundervisning i et andet specialundervisningstilbud i folkeskolen eller henvise eleven til et behandlings- og specialundervisningstilbud efter reglerne i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 g, stk. 1, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet efter § 22 b.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 g, stk. 2, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet efter § 22 b.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil skulle påse, at de indgåede kvalitetsaftaler opfylder de krav til specialundervisning og kravene til indhold

UDKAST

af kvalitetsaftalen, som følger af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10. Styrelsen vil i denne forbindelse skulle tage stilling til, om aftalens krav til specialundervisningen har den fornødne kvalitet til at sikre en undervisning, der er i overensstemmelse med folkeskoleloven og elevernes behov.

Det foreslåede vil indebære, at der skal føres tilsyn med, at kommunalbestyrelsen fører det tilsyn med undervisningen i specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder, samt i behandlings- og specialundervisningstilbud, som er beskrevet i de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, samt krav angående disse, der måtte blive fastsat med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 3, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil således skulle påse, at kommunalbestyrelserne fører tilsyn med undervisningen i alle specialundervisningstilbud på døgninstitutioner og opholdssteder samt behandlings- og specialundervisningstilbud, som kommunalbestyrelsen har indgået kvalitetsaftaler med efter de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil endvidere skulle påse, at det gennemførte tilsyn har fornødent omfang og kvalitet til at sikre, at kravene i de foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, og i de indgåede kvalitetsaftaler bliver overholdt, herunder at undervisningen i tilbuddene er i overensstemmelse med folkeskoleloven og elevernes behov.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil skulle samarbejde med øvrige relevante myndigheder, når det vurderes relevant (samtilsyn). Ved denne vurdering skal der tages hensyn til, om der er behov for en tættere koordinering som følge af særlige bekymringer, f.eks. fald i elevernes faglige resultater, alvorlig mistroivsel, højt fravær m.v.

Tilsyn kan føres ved fysiske besøg. Det er allerede i dag et element i Børne- og Undervisningsministeriets tilsyn, hvor der i tilsynsvirksomheden indgår både anmeldte og uanmeldte besøg. Det vil bero på de konkrete omstændigheder, hvilke konsekvenser en skoles manglende afgivelse af oplysninger, herunder nægtelse af adgang til en skole eller institution, i forbindelse med tilsynsbesøg vil medføre.

Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 10, angående krav i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b.

UDKAST

Tilsynet vil de første 5 år skulle være styrket, men vil herefter skulle gennemføres som risikobaseret tilsyn. Det risikobaserede tilsyn vil både kunne have karakter af tilsyn med enkelte kommuner eller emneafgrænset tilsyn i flere kommuner.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 g, stk. 3, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren som led i tilsynet efter stk. 1 og 2, kan påbyde en kommunalbestyrelsen at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene til undervisningen og sikre den fornødne kvalitet, jf. § 22 b. Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 g, stk. 3, 2. pkt., at børne- og undervisningsministeren fastsætter en rimelig frist herfor. Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 57 g, stk. 3, 3. pkt., at hvis kommunalbestyrelsen ikke opfylder kravet om at bringe undervisningen i overensstemmelse med kravene i § 22 b, kan børne- og undervisningsministeren give kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet.

Det foreslåede vil indebære, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil skulle føre tilsyn med, at undervisningen i det pågældende tilbud lever op til kravene i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, herunder kvalitetsaftalen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil skulle give kommunalbestyrelsen en rimelig frist at gennemføre tilsynet inden for. Det vil afhænge af de konkrete omstændigheder, hvor lang en sådan frist skal være.

Der vil ved fastsættelsen af fristen skulle tages hensyn til omfanget og karakteren af de mangler, der skal rettes, herunder om kommunalbestyrelsen har modtaget det materiale, som tilsynet skal gennemføres på baggrund af, eller om det vil være nødvendigt for kommunen og tilbuddet at foretage nærmere undersøgelser, herunder om der er behov for at lade en sagkyndig vurdere sagen. Samtidig bør der også tages hensyn til andre private eller offentlige interesser, herunder navnlig elevernes interesse i en hurtig behandling af sagen.

Det vil endvidere kunne vise sig nødvendigt at fastsætte en ændret frist for kommunalbestyrelsen, hvis tilsynet afdækker forhold i tilbuddet, der ikke lever op til kravene i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, således at der bliver den fornødne tid til at påse, at disse forhold rettes op, før fristen for påbuddet udløber.

Hvis tilsynet afdækker, at den indgåede kvalitetsaftale bygger på fejlagtige eller mangelfulde oplysninger om tilbuddet, vil kommunalbestyrelsen skulle

UDKAST

indgå en ny kvalitetsaftale med tilbuddet, således at aftalen kommer i overensstemmelse med kravene i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10.

Det bemærkes, at hvis det ikke vil være muligt at sikre, at tilbuddet lever op til kravene i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10, vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet skulle udstede et nyt påbud om at afbryde samarbejdet med tilbuddet. Eleverne vil herefter ikke kunne modtages til undervisning i tilbuddet.

En kommunalbestyrelse, der modtager et påbud om ikke at benytte et specialundervisningstilbud på en døgninstitution eller et opholdssted, vil skulle sikre, at eleverne i stedet tilbydes specialundervisning eller anden pædagogisk bistand f.eks. i et andet specialundervisningstilbud i folkeskolen.

Tilsyn efter gældende folkeskolelovens § 57d vil omfatte tilsyn med døgninstitutioner, opholdssteder samt behandlings- og undervisningstilbud.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Efter servicelovens § 50 skal kommune iværksætte en børnefaglig undersøgelse, når det må antages, at et barn eller ung trænger til særlig støtte. En børnefaglig undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning og skal omfatte barnets eller den unges udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber samt andre relevante forhold. Undersøgelsen skal afsluttes inden for fire måneder efter iværksættelsen af undersøgelsen, og skal munde ud i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger og i så fald hvilke.

Det foreslås, at det indsættes et nyt § 50, stk. 5, at bliver kommunalbestyrelsen i undersøgelsen, jf. stk. 2, nr. 3, opmærksom på udfordringer i forhold til barnets eller den unges undervisningsbehov, skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der er behov for en pædagogisk-psykologisk vurdering af barnet eller den unge efter § 12, stk. 2 i lov om folkeskolen.

Med den foreslåede bestemmelse, vil det fremgå eksplicit af serviceloven, at kommunerne på tværs af socialområdet og skoleområdet er forpligtet til at være opmærksomme på behovet for og for at igangsætte en pædagogisk-psykologisk vurdering af barnet eller den unge, når kommunen som led i den børnefaglige undersøgelse bliver opmærksom på, at et barn eller en ung,

UDKAST

ud over at have sociale problemer, også kan have behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven

Med den foreslåede bestemmelse vil kommunalbestyrelsen skulle være opmærksom på at foretage en pædagogisk-psykologisk vurdering af barnet eller den unge efter folkeskolelovens regler, hvis kommunalbestyrelsen under den børnefaglige undersøgelse bliver opmærksom på udfordringer i forhold til barnet eller den unges undervisningsbehov. Den pædagogisk-psykologisk vurdering foretages efter folkeskolelovens § 12 stk. 2.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er, at sikre at nødvendige pædagogisk-psykologisk vurderinger iværksættes i forbindelse med undersøgelsen af barnets eller den unges og familiens forhold, således at et barn eller en ung med behov for støtte også i undervisningen opdages og hjælpes så tidligt som muligt.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke i øvrigt ændre de gældende regler om børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Derfor skal der fortsat i udgangspunktet være udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, inden der kan igangsættes en foranstaltning om særlig støtte efter reglerne i servicelovens § 52. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre omfanget og intensiteten af den børnefaglige undersøgelse. Den børnefaglige undersøgelse vil fortsat bero på de konkrete udfordringer, der gør sig gældende for barnet eller den unge og må ikke være mere omfattende end formålet tilsiger. Intensiteten af en undersøgelse vil derfor fortsat være større, hvis barnet oplever misbrug i hjemmet end hvis det drejer sig om skoleforhold. Støttende indsatser vil ligeledes fortsat variere i intensitet og karakter, og vil altid gives ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke ændre på, at støttende indsatser efter servicelovens § 52 iværksættes på baggrund af den børnefaglige undersøgelse.

Til nr. 2

Efter servicelovens § 68 b, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, når det er besluttet at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet. Efter den nuværende bestemmelse skal

UDKAST

kommunalbestyrelsen vælge det anbringelsessted, der kan bidrage til, at barnet eller den unge kan opnå de mål, der er sat i handleplanen jf. § 140 eller i forbedringsforløbet jf. §§ 13 og 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Efter den nuværende bestemmelse skal kommunalbestyrelsen samtidig med valg af anbringelsessted skal tage stilling til barnets eller den unges skolegang.

Der er i den nuværende bestemmelse ikke en særskilt bestemmelse omkring opmærksomhed på barnets eller den unges behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i forbindelse med henvisning til en døgninstitution, et opholdssted, herunder når anbringelsesstedet er beliggende i en anden kommune end barnets eller den unges handlekommune.

Som følge heraf foreslås det, at det som et nyt § 68 b, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven tilføjes, at i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung på en døgninstitution eller et opholdssted i anden kommune, skal der forud herfor foretages en vurdering af barnets eller den unges eventuelle behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter § 12, stk. 2, i folkeskoleloven.

Med den foreslåede ændring af servicelovens § 68 b, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge på en døgninstitution eller et opholdssted foretage en vurdering af barnets eller den unges eventuelle behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, hvis anbringelsesstedet ligger i en anden kommune end barnets eller den unges handlekommune efter serviceloven.

Formålet med den foreslåede ændring er, at børn og unge får det rette skoletilbud fra starten af en anbringelse. Formålet er herunder at øge stabiliteten for udsatte børn og unges skolesituation, så sårbare elever ikke udsættes for unødvendige skift af skoletilbud eller står uden skolegang i perioder i forbindelse med anbringelse uden for hjemmet.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen samtidig med valg af anbringelsessted i form af en døgninstitution eller et opholdssted i anden kommune skal sikre sig, at barnet eller den unge, der anbringes, kan få dækket behovet for undervisning. Den foreslåede bestemmelse betyder, at kommunalbestyrelsen samtidig med valg af anbringelsessted har et ansvar for at vurdere, om der er behov for at få foretaget en pædagogik-psykologisk vurdering af barnet eller den unge, som grundlag for valg af skoletilbud. Den pædagogik-psykologiske vurdering vil – i lighed med de gældende regler – skulle foretages efter reglerne i folkeskolelovens

UDKAST

§ 12, stk. 2. Den foreslåede ændring ekspliciterer, at det er vigtigt, at valg af anbringelsessted finder sted på grundlag af en tværfaglig vurdering.

Det vil fortsat gælde at stillingtagen til spørgsmål om skolegang ikke må medføre, at en anbringelse forsinkes. Dermed fortsættes gældende retstilstand, således kommunalbestyrelsen i visse tilfælde om nødvendigt træffe afgørelse om valg af anbringelsessted, selvom skolemyndighederne ikke har taget stilling til, hvilket skoletilbud barnet eller den unge skal have under anbringelsen. Det vil for eksempel kunne være nødvendigt i situationer, hvor en anbringelse skal ske akut, eller hvor skolemyndighederne har brug for tid til udredning og vurdering, før valg af skoletilbud kan træffes. I alle tilfælde vil overvejelser om og planlægning af barnets eller den unges fremtidige skolegang dog skulle påbegyndes før eller samtidig med valget af anbringelsessted.

Til nr. 3

Af § 66, stk. 1, nr. 1-8, i serviceloven fremgår, at anbringelsessteder for børn og unge kan være 1) almene plejefamilier, 2) forstærkede plejefamilier, 3) specialiserede plejefamilier, 4) netværksplejefamilier, 5) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, 6) opholdssteder for børn og unge, 7) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller 8) pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Det fremgår af § 66, stk. 2, i serviceloven, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, i lov om social service, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1, i lov om social service eller efter § 5 i lov om socialtilsyn.

Af § 66 f, stk. 1, i serviceloven fremgår, at såfremt en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Det foreslås, at henvisningen til § 66 f, stk. 1, i § 66, stk. 2, i serviceloven udgår.

UDKAST

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at § 66 f i serviceloven foreslås ophævet i lovforslagets § 2, nr. 4.

Den foreslåede ændring vil medføre, at det fortsat vil være en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, eller § 58, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet på et anbringelsessted, at anbringelsesstedet er godkendt efter § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, i serviceloven, eller efter § 5 i socialtilsynsloven.

Den foreslåede bestemmelse har den virkning, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser og derunder til anbringelse af børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, 5 eller 7, eller § 58, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fremover vil skulle være godkendt af socialtilsynet på samme måde som efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har over otte pladser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det fremgår af § 66 f, stk. 1, i serviceloven, at såfremt en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling, har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Social- og ældreministeren kan i medfør af servicelovens § 66 f, stk. 2, fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling. Denne bemyndigelse er ikke udmøntet.

Det foreslås, at servicelovens § 66 f ophæves.

Den foreslåede ændring vil medføre, at den enkelte plads på efterskoler, frie fagskole og frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, ikke længere vil være undtaget socialtilsynets godkendelse og generelle driftsorienterede tilsyn.

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser og derunder til anbringelse af børn og unge efter servicelovens § 52,

UDKAST

stk. 3, nr. 7, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, vil fremover skulle være godkendt af socialtilsynet på samme måde som efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har over otte pladser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter servicelovens § 153, stk. 1, skal personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, underrette kommunalbestyrelsen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til eller grund til at antage, at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov.

I bekendtgørelse om underretningspligt over for kommunen efter serviceloven, er der fastsat regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold eller grund til at antage, at der foreligger forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter serviceloven. Personkredsen for den skærpede underretningspligt, jf. § 153 stk. 3, omfatter personer, der er ansat ved fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Underretningspligten omfatter herunder blandt andet ansatte ved frie grundskoler og frie kostskoler, daginstitutioner, der er drevet som henholdsvis selvejende eller udliciterede daginstitutioner, privatinstitutioner efter dagtilbudsloven, private pasningsordninger efter dagtilbudsloven.

Med ”personer, der er ansat ved fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler” menes personer, som er ansat ved de pågældende skoler, som udøver deres virksomhed i henhold til lovregler eller bestemmelser, der er fastsat med hjemmel i lov. Der kan f.eks. være tale om undervisere, pædagoger eller administrative medarbejdere, som er ansat på de pågældende skoler.

Hvis en person, der er ansat ved fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler, bliver bevidst om et barn, der bør underrettes om, er pligten til at tage kontakt til kommunalbestyrelsen personlig. Der er således intet krav om inddragelse af en eventuel leder i forbindelse med en underretning. Personer med ledelsesansvar skal ligeledes have den personlige viden for, at underretningspligten kan træde i kraft. Dette gælder uanset skolens ejerform og organiseringsform.

UDKAST

Med ”særlig støtte” henvises til støtte efter servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge. Der er således ikke underretningspligt i situationer, hvor barnets eller den unges vanskeligheder har en karakter, som reglerne om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11 ikke tager sigte på at løse.

Underretningspligten indtræder uanset, hvad der er årsagen til, at barnet eller den unge kan have behov for særlig støtte.

Den, der underretter, skal ikke foretage en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne få særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. Denne vurdering foretages af kommunalbestyrelsen.

Hvis ansatte ved fri- og privatskoler, efterskoler og frie fagskoler tilsidesætter den særligt udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, vil efter omstændighederne kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder efter straffelovens §§ 156 eller 157.

Det følger af straffelovens § 156, at den som virker i offentlig tjeneste eller hverv, og som nægter eller undlader at opfylde pligter, som tjenesten eller hvervet medfører eller at efterkomme en lovlig tjenstlig befaling, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Endvidere følger det af straffelovens § 157, at den, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, og som gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelse af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Straffelovens § 156 omfatter således den forsætlige undladelse af at opfylde tjenestepligter, mens straffelovens § 157 navnlig omfatter ikke-forsætlige tjenesteforseelser.

Det foreslås at indføre en selvstændig bestemmelse i serviceloven, hvorefter de omfattede fagpersoners manglende overholdelse af den særligt udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, kan straffes.

Med bestemmelsen foreslås, at undladelse af at overholde den særligt udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, både vil kunne straffes, når undladelsen sker under fortsæt og ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen vil således både omfatte, når en fagperson forsætligt nægter eller undlader at overholde sin underretningspligt, og når en fagperson udviser grov uagtsomhed i form af grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skø-

UDKAST

desløshed i forhold til varetagelse af underretningspligten. Det vil eksempelvis kunne være tilfældet, når en fagperson ikke har decideret kendskab til, men dog grund til at antage, at et barn eller en ung vil kunne have behov for særlig støtte efter serviceloven, f.eks. på grund af gentagne episoder, der ikke enkeltvis, men til sammen og på grund af deres gentagelse over tid burde give anledning til bekymring for det pågældende barn eller den unge. Det vil i sådanne tilfælde kunne være groft uagtsomt, at fagpersonen ikke undersøger forholdene nærmere med henblik for at få afklaret, om der er grundlag for bekymring og dermed underretning til kommunalbestyrelsen herom.

Undladelse af overholdelse af den særligt udvidede underretningspligt vil som udgangspunkt kunne straffes med bøde eller fængsel i indtil 4 måneder, jf. de eksisterende bestemmelser i straffelovens §§ 156-157.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Det fremgår af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, at socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandling efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.

Det følger af den foreslåede ændring af § 4, stk. 1, nr. 2, at henvisningen til § 66 f i serviceloven udgår af bestemmelsen. Dette er en konsekvensændring som følge af, at det med lovforslagets § 2, nr. 4, foreslås, at servicelovens § 66 f udgår.

Den foreslåede ændring i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, vil medføre, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser eller derunder, ikke længere vil være undtaget socialtilsynets godkendelse og driftsorienterede tilsyn.

Den foreslåede ændring har den virkning, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har otte pladser og derunder til anbringelse af børn og unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, eller efter § 19, stk. 1, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, fremover vil skulle være godkendt af socialtilsynets på samme måde som efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, der har over otte pladser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

UDKAST

Til nr. 2

Det fremgår af socialtilsynslovens § 6, stk. 3, at såfremt tilbuddet er omfattet af § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Det følger af den foreslåede ændring, at ”ledelse” i socialtilsynslovens § 6, stk. 3, udgår.

Det fremgår af den politiske aftale om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, at der skal stilles krav om, at skolerne har en kompetent ledelse, og at socialtilsynets tilsyn med den enkelte skole som anbringelsessted vil skulle udvides til også at omfatte ledelsen.

Den foreslåede ændring i socialtilsynslovens § 6, stk. 3, vil medføre, at såfremt tilbuddet er omfattet af servicelovens § 66, stk. 1, nr. 8, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18. Den foreslåede ordning vil således indebære, at socialtilsynet fremover vil skulle føre tilsyn med, om tilbuddet socialfagligt set drives af en kompetent ledelse. Der vil i vurderingen heraf skulle tages udgangspunkt i socialtilsynets kvalitetsmodel for tilsyn på anbringelsessteder. Dette vil indebære, at der vil kunne lægges vægt på, hvorvidt og i hvilket omfang ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet, om tilbuddet benytter sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelse og medarbejdere, samt om tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse. Der vil ligeledes kunne lægges vægt på, om ledelsen tilvejebringer en normering i tilbuddet, der understøtter den konkrete målgruppe af elever, ligesom der vil kunne lægges vægt på, om der er et højt sygefravær blandt medarbejderne eller en høj personaleomsætning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Til nr. 1

Det følger af velfærdsaftalelovens § 9, stk. 4, hvilke bestemmelser i folkeskoleloven der ikke kan fraviges som led i forsøg med velfærdsaftaler, herunder bestemmelser der vedrører mulighed for henvisning af en elev til et anbringelsessted eller dagbehandlingstilbud i forbindelse med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

UDKAST

Det foreslås, at velfærdsaftalekommunerne på folkeskoleområdet også skal være omfattet af de nye regler som følge af aftalen. Det medfører, at disse kommuner også skal være omfattet af reglerne, der vedrører kvalitetsaftale og kvalitetsvurdering i de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 22 b og 22 c, samt regler, der vedrører tilsyn med disse i de foreslåede §§ 57 f og 57 g, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 10 og 16.

Det foreslås derfor, at der i velfærdsaftalelovens § 9, stk. 4, indsættes en henvisning til folkeskolelovens §§ 22 b og c, og at henvisningen til § 57 e ændres til også at henvise til reglerne i §§ 57 f og 57 g.

Det foreslås derudover, at folkeskolelovens § 20, stk. 5, indsættes i § 9, stk. 4, som en af de bestemmelser, der ikke kan fraviges, da bestemmelsen ved en fejl ikke blev indsat i lovteksten ved lovforslag nr. L 199 af 24. marts 2021, men alene fremgik af lovforslagets bemærkninger.

Endelig foreslås henvisningen i velfærdsaftalelovens § 9, stk. 4, til folkeskolelovens § 22, stk. 2 og 5, ændret til en henvisning til folkeskolelovens § 22, stk. 2, 3 og 6. Ændringen er en konsekvens af de foreslåede ændringer af § 22, jf. lovforslagets § 1, nr. 7-9.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.8. i lovforslagets almindelige bemærkninger

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at § 1, nr. 16, træder i kraft den 1. juli 2024.

Det foreslåede indebærer, at de foreslåede bestemmelser om det statslige tilsyn vil skulle gælde fra 1. juli 2024. Det skyldes, at kommunerne vil have en overgangsordning indtil 30. juni 2024 for at indgå kvalitetsaftaler med anbringelsessteder, jf. forslag til § 6, stk. 1.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at døgninstitutioner og opholdssteder efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovebkendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7, kan modtage børn og unge efter de hidtil gældende regler indtil de er indgået kvalitetsaftalen, jf. § 22 b, dog ikke længere end til og med 30 juni 2024. Det er en betingelse for modtagelse af børn og unge efter 1. pkt., at

UDKAST

tilbuddet har indgivet ansøgning om kvalitetsaftalen til beliggenhedskommunen inden den 1. april 2024.

Det foreslåede vil være en overgangsordning for de anbringelsessteder, som før lovens ikrafttræden modtager elever til specialundervisning og specialpædagogisk bistand, og som ikke vil kunne nå at indgå en kvalitetsaftale, før lovens ikrafttræden, og som derfor ellers ville skulle stoppe med tilbuddet mens aftalen indgås.

Det foreslåede vil således indebære, at anbringelsessteder som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen inden lovens ikrafttræden, vil kunne fortsætte efter de hidtil gældende regler.

Det vil betyde, at de elever, der er henvist til specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens i anbringelsessteder kan fortsætte efter lovens ikrafttræden.

Det vil også betyde, at kommuner, der har indgået overenskomst med anbringelsessteder vil kunne henvise nye børn og unge til specialundervisning og specialpædagogisk bistand efter lovens ikrafttræden. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke være begrænset til elever, der inden 1. januar 2024 er henvist til anbringelsessteder.

Overenskomsten mellem anbringelsessteder vil skulle være indgået inden 1. januar 2024 og vil skulle opfylde betingelserne i § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør § 20, stk. 7, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022.

Det er derudover en betingelse for modtagelse af elever efter 1. pkt., at anbringelsesstedet har indgivet ansøgning om kvalitetsaftalen til beliggenhedskommunen inden den 1. april 2024.

Det foreslås endvidere i *stk. 2*, at efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling, som pr. 1. januar har otte pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter §§ § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service eller efter § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, skal godkendes efter reglerne i lov om socialtilsyn inden den 1. januar 2025. Godkendelsen sker efter ansøgning fra den enkelte skole. Det foreslås endvidere i *stk. 3*, at den nye strafbestemmelse alene vil finde anvendelse fra lovens ikrafttrædelsesdato. For tilsidesættelser begået inden lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse.

UDKAST

Det bemærkes endvidere, at lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet efter sit indhold alene finder anvendelse i Esbjerg og Holbæk Kommuner, jf. dennes § 2, nr. 2.

Det bemærkes herudover, at Færøerne og Grønland har overtaget skole- og socialområdet før de fire hovedloves ikrafttræden, hvorfor dette lovforslag af denne grund heller ikke gælder for Færøerne og i Grønland.